

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

2 | 2008

HLAVNÍ TÉMA	
Současná výuka na univerzitě <i>prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.</i>	1
CELOUNIVERZITNÍ INFORMACE	
Slavnostní otevření univerzitní auly <i>redakce</i>	4
Obrazová dominanta v nově otevřené aule univerzity <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.</i>	6
Pověření výkonem funkce kvestorky Mgr. Daniely Němcové <i>redakce</i>	7
Jednání Evropské asociace zařízení pro veterinární vzdělávání v Kodani <i>prof. MVDr. Alfred Hera, CSc., prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	7
Setkání veterinárních lékařů, členů Rotary International, na VFU Brno <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D., prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.</i>	8
Z ČINNOSTI FVL	
Klinika chorob psů a koček <i>prof. MVDr. Miroslav Svoboda, CSc., přednosta kliniky</i>	9
Z ČINNOSTI FVHE	
Ústav vegetabilních potravin a rostlinné produkce <i>doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.</i>	13
Z ČINNOSTI FaF	
Ústav chemických léčiv Farmaceutické fakulty VFU Brno <i>prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc.</i>	16
Z ČINNOSTI REKTORÁTNÍCH PRACOVÍŠŤ	
Institut celoživotního vzdělávání a informatiky <i>Mirko Treu</i>	19
Z ČINNOSTI STUDENTŮ	
Osm let praktické terénní výuky zoologie na ŠZP Nový Jičín <i>doc. MVDr. Jiří Klimeš, CSc., prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.</i>	22
Činnost Unie studentů farmacie <i>Daniel Pěček, prezident</i>	25
Z PARTNERSKÝCH ORGANIZACÍ	
Státní veterinární správa <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	27
Setkání rektora s prezidenty Komory veterinárních lékařů České republiky <i>doc. RNDr. Josef Kolář, CSc.</i>	28
Česká lékárnická komora <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	29
UDÁLOSTI	
Konference mladých vědeckých pracovníků 2008 <i>doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.</i>	30
Hygiena alimentorum XXIX. <i>doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.</i>	30
Konference Krmiva (Opatia) <i>prof. Ing. Eva Straková, Ph.D.</i>	31
PERSONALISTIKA	
prof. MVDr. RNDr. Miroslav Dobeš, CSc. prof. MVDr. Jaroslav Kurša, DrSc. prof. MVDr. Jan Šimůnek, DrSc. <i>doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., doc. Ing. Jan Trávníček, CSc., prof. MVDr. Jiří Smola, CSc.</i>	32
ZVLÁŠTNOSTI UNIVERZITY	
Insignie univerzity <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., Mgr. Eva Zatloukalová, MVDr. Pavel Brauner</i>	34
Areál univerzity <i>prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.</i>	35

VITA UNIVERSITATIS

časopis Veterinární
a farmaceutické univerzity
Brno

2 | 2008

Vydává:

Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno
Palackého 1/3, 612 42 Brno

Vychází:

každé dva měsíce

Redakční rada:

prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.
- předseda
MVDr. Pavel Brauner
doc. PhDr. Karel Král, CSc.
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.
prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.
MVDr. Mirko Treu, CSc.

Redakce:

MVDr. Petr Gayer, CSc.
Barbora Šolcová
Tel.: 541 562 001, 724 743 250

Grafická úprava a sazba:

Martina Petrová, tel.: 608 740 583
petrova.m@tiscali.cz

Tisk:

EXPODATA-DIDOT, spol. s r. o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

Reg. č.: MK ČR E 18254
ISSN 1803-3830

Redakční uzávěrka pro č. 3/08:
19. 9. 2008

Příští číslo vyjde:

24. 10. 2008

Za obsah dodaných textů odpovídají
autoři

© Veterinární a farmaceutická
univerzita Brno

Současná výuka na univerzitě

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno zajišťuje vysokoškolské vzdělávání na třech fakultách (Fakulta veterinárního lékařství, Fakulta veterinární hygieny a ekologie, Farmaceutická fakulta) na úrovni bakalářského studijního programu a navazujícího magisterského studijního programu, v dlouhých magisterských studijních programech, doktorských studijních programech. Pro akademický rok 2007/2008 do těchto studijních programů bylo přijato a nastoupilo ke studiu 681 studentů a 29 studentů samoplátců, u kterých probíhá výuka v anglickém jazyce. Tyto studijní programy v akademickém roce studovalo 2 687 studentů, z toho na FVL 1 070 studentů, na FVHE 923 studentů a na FaF 694 studentů. V anglickém studijním programu, který je realizován na FVL, studovalo 65 studentů (samoplátců).

Bakalářský a navazující magisterský studijní program

Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie (FVHE) mohou studenti studovat v bakalářském a navazujícím magisterském studijním programu a navazujícím magisterském studijním programu Veterinární hygiena a ekologie v oboru Bezpečnost a kvalita potravin. V akademickém roce 2007/2008 do tohoto studijního programu bylo přijato a nastoupilo ke studiu na úrovni bakalářské 119 studentů a do navazujícího magisterského programu bylo přijato 73 studentů. V akademickém roce 2007/2008 tento studijní program tedy celkem studovalo 312 studentů na úrovni bakalářské a 133 studentů na úrovni navazující magisterské.

Zájem o bakalářský, a především navazující magisterský, program je stále vyšší. Celkově v bakalářském studijním programu ve srovnání s loňským rokem stoupl počet studentů z 299 na 312, tj. o 4,3 % a v navazujícím magisterském studijním programu ve srovnání s loňským rokem stoupl počet studentů ze 109 na 133, tj. až o 22,0 %. Tento nárůst byl ovlivněn nabíháním standardního počtu studentů do tohoto studijního programu.

Magisterský studijní program

Magisterský studijní program byl na VFU Brno v roce 2007/2008 uskutečňován na všech třech fakultách.

Na Fakultě veterinárního lékařství (FVL) se jednalo o magisterský studijní program Veterinární lékařství v oboru Veterinární lékařství a magisterský studijní program Veterinární lékařství v oboru Veterinární lékařství s výukou v angličtině. Studium v tomto anglickém programu si studenti hradí sami. V roce 2007/2008 do studijního programu Veterinární lékařství bylo přijato a nastoupilo ke studiu 174 studentů a v rámci výuky v anglickém jazyce 29 studentů samoplátců. V roce 2007 jej studovalo celkem 971 studentů a dále v rámci výuky v anglickém jazyce 65 studentů.

Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie (FVHE) se jednalo o magisterský studijní program Veterinární hygiena a ekologie v oboru Veterinární hygiena a ekologie. V roce 2007/2008 do tohoto studijního programu nastoupilo 108 studentů. V roce 2007 jej ve všech šesti ročnících celkově studovalo 397 studentů.

■ Výuka v Ústavu hygieny technologie mléka

■ Výuka statistiky

Na Farmaceutické fakultě (FaF) se jednalo o magisterský studijní program Farmacie v oboru Farmacie. V akademickém roce 2007/2008 do tohoto studijního programu bylo přijato 146 studentů. V roce 2007 studovalo v pěti ročnících studia celkem 641 studentů.

Celkově v dlouhých magisterských studijních programech ve srovnání s loňským rokem stoupl počet studentů z 1 932 na 2 009, tj. o 3,8 %. Tento nárůst byl způsoben zejména posunem vyššího počtu studentů v nižších ročnících do vyšších ročníků studia.

Doktorský studijní program

Doktorský studijní program byl na VFU Brno v roce 2007 uskutečňován na všech třech fakultách.

Na Fakultě veterinárního lékařství se jednalo o doktorský studijní program Veterinární lékařství v 16 následujících oborech:

- Veterinární morfologie a fyziologie,
- Veterinární patologická morfologie a fyziologie,
- Normální a patologická morfologie,
- Fyziologie a farmakologie,
- Genetika a plemenitba zvířat,
- Veterinární mikrobiologie a imunologie,
- Veterinární parazitologie,

Veterinární chirurgie, ortopedie a rentgenologie,
 Veterinární porodnictví, gynekologie a andrologie,
 Choroby drůbeže,
 Choroby prasat,
 Choroby přežvýkavců,
 Choroby koní,
 Choroby ptáků, plazů a drobných savců,
 Choroby malých zvířat,
 Infekční choroby a epizootologie.

Na FVL jsou některé doktorské studijní programy akreditovány i v angličtině a tak je umožněno zájemcům ze zahraničí studovat doktorský studijní program i na naší univerzitě. V současné době jsou na FVL akreditovány následující doktorské studijní programy v angličtině:

Veterinary Microbiology and Immunology,
 Veterinary Parasitology,
 Small Animal Medicine,
 Avian and Exotic Animal Diseases,
 Infectious Diseases and Veterinary Epidemiology.

V akademickém roce 2007/2008 bylo do uvedených studijních programů přijato a nastoupilo 17 studentů a celkem DSP studovalo na FVL 99 studentů.

Na Fakultě veterinární hygieny a ekologie se mohou zájemci ucházet o studium v doktorském studijním programu Veterinární hygiena a ekologie v následujících oborech:

Veterinární biochemie, chemie a biofyzika,
 Choroby volně žijících zvířat a zvířat zoologických zahrad,
 Výživa, dietetika hospodářských zvířat a hygiena vegetabilii,
 Veterinární ekologie,
 Hygiena a technologie potravin,
 Veterinární toxikologie a toxikologie potravin,
 Veřejné veterinářství a ochrana zvířat.

Kromě uvedených oborů v českém jazyce jsou některé obory akreditovány i v anglickém jazyce. Jedná se o tyto obory:

Diseases of Wild and ZOO Animals,
 Food Hygiene and Processing Technology,
 Veterinary Ekology,
 Veterinary Toxicology and Toxicology of Foodstuff,
 Veterinary Public Health and Animal Protection.

V akademickém roce 2007/2008 bylo do těchto studijních programů přijato a nastoupilo 30 studentů, studovalo je ve čtyřech ročních studia celkem 81 studentů.

Na Farmaceutické fakultě se jednalo o doktorský studijní program Farmacie v následujících oborech:

Farmakognosie,
 Farmaceutická chemie,
 Farmakologie a toxikologie,
 Farmaceutická technologie – galenická farmacie,
 Sociální farmacie - lékárenství.

V akademickém roce 2007/2008 bylo do doktorských studijních oborů přijato 13 studentů a celkově ve všech ročních studia studovalo 53 studentů.

Při srovnání počtu studentů v doktorských studijních programech na VFU Brno s loňským rokem došlo k nárůstu počtu studentů DSP z 225 na 233, tj. o 3,6 %.

Podpora zájmu o studium

Zájem o studium několikanásobně překračuje možnosti univerzity. Přesto VFU Brno podporuje zájem případných uchazečů o studium. Zvyšováním informovanosti o studiu na VFU Brno zvyšuje rovnost příležitostí k úspěšnému přijetí ke studiu na VFU Brno. Jednotlivé fakulty se účastní Veletrhu studijních možností pro uchazeče o studium (Gaudeamus), kde aktivně poskytují informace o studiu na jednotlivých fakultách. Velký zájem je již tradičně o Dny otevřených dveří, které se uskutečňují na všech třech fakultách. Současně jsou pro zájemce o studium organizovány kurzy středoškolské biologie a chemie pro vyrovnání znalostí z různých středních škol, které jsou pravidelně velmi hojně navštěvovány. Dalším příkladem je vydávání brožury Informace o studiu na všech třech fakultách a mimo jiné jsou k dispozici Vzorové otázky z biologie a chemie jako studijní materiál pro uchazeče o studium.

■ Výuka studentů

■ Výuka v Ústavu veřejného lékařství a toxikologie

■ Anatomie – pitevna

Průběh studia

Bakalářský studijní program je tříletý, navazující magisterský studijní program je dvouletý (celkem 5 let) v oboru Bezpečnost a kvalita potravin. Magisterský studijní program v oboru Veterinární lékařství je šestiletý, stejně jako magisterský studijní program v oboru Veterinární hygiena a ekologie, zatímco magisterský studijní program v oboru Farmacie je pětiletý. Doktorské studijní programy jsou tříleté a některé nově akreditované pak případně čtyřleté.

Z pohledu změn v studijních programech byly uskutečněny v některých studijních programech jen nepatrné úpravy týkající se např. doplnění počtu povinně volitelných předmětů, případně přesunutí předmětu do povinných předmětů, nebo změna zakončení předmětu z formy zápočtu na formu zkoušky. Významnější změny lze v studijních programech očekávat až v dalším období, a to zejména v studijních programech v oborech Veterinární lékařství a Veterinární hygiena a ekologie při zapracování doporučení vyplývajících z provedené mezinárodní evaluace (např. snížení počtu hodin výuky v některých předmětech, nebo naopak posílení výuky v předmětech jiných apod.).

Kreditní systém, dodatek k diplomu, potvrzení o úspěšné evaluaci

VFU Brno pokračuje v zavádění kreditního systému studia vztahující se na studium v bakalářském, navazujícím magisterském a magisterských studijních programech podle kreditního systému, kdy na FVL tak již studovaly 4 ročníky studia, na FVHE také čtyři ročníky studia, a na FaF je již zaveden ve

všech ročnících studia. V návaznosti na nový celouniverzitní Studijní a zkušební řád doktorských studijních programů byl na VFU Brno realizován v akademickém roce 2007/2008 kreditní systém i do studia DSP.

VFU Brno pokračuje také ve vydávání Dodatku k diplomu (Diploma supplement) pro absolventy bakalářského, navazujícího magisterského a magisterských studijních programů realizovaných na VFU Brno.

Pro absolventy magisterských studijních programů Veterinární lékařství a Veterinární hygiena a ekologie VFU Brno vydává potvrzení o skutečnosti, že absolvent vystudoval veterinární studijní program pozitivně mezinárodně posouzený EAEVE a FVE (Positively evaluated by EAEVE and FVE).

Realizace kreditního systému, vydávání dodatku k diplomu a vydávání potvrzení o absolvování pozitivně mezinárodně posouzeného veterinárního studijního programu podporuje konkurenceschopnost absolventů VFU Brno v rámci evropských zemí a usnadňuje absolventům získání kvalitních pracovních míst.

Veterinární a farmaceutická univerzita Brno tak plní vzdělávání v oblasti veterinárního lékařství, veterinární hygieny a ekologie a farmacie s cílem předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti svým studentům tak, aby byli kvalitně připraveni na své budoucí povolání v podmínkách konkurence vytvořené v rámci evropského prostoru volného trhu pracovních příležitostí pro veterinární lékaře i farmaceuty.

text: **prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc.**

foto: archiv redakce

Slavnostní otevření univerzitní auly

Dne 1. července 2008 byla na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno znovuotevřena po rozsáhlé rekonstrukci univerzitní aula

K rekonstrukci bylo nezbytné přistoupit v důsledku statického zajištění budovy a nápravy změn na konstrukci auly, které byly způsobeny posunem podloží pod aulou způsobeného ražením tunelu pod Dobrovského ulicí v těsném sousedství areálu univerzity. Rekonstrukce byla financována z prostředků MŠMT a z prostředků Ředitelství silnic a dálnic.

Rektor VFU Brno při projevu

Po přestřižení pásky. Zleva: ing. Heran, prof. Večerek, doc. Antoš

Zhotovitelem rekonstrukce byla firma Metrostav, která se ujala obtížného úkolu zesílení základové desky budovy, nosných konstrukcí sloupů a dalších stavebních prvků budovy. Objekt byl nově po obvodu zateplen a nově omítnut. Nově byly provedeny klempířské práce, dána nová krytina na střeche. Interiér byl koncipován tak, aby co nejvíce zachoval původní ráz auly.

Aula byla vybavena novým obložením a dalšími interiérovými prvky, které zvyšují úroveň slavnostního prostředí k využití auly pro akademické obřady. Místa na sezení jsou řešena moderním nábytkovým vybavením, řešení míst pro akademické funkcionáře zvyšuje vážnost celého interiéru auly. Dominantu celého vnitřního prostředí vytváří obraz akademického malíře Dragouna zobrazující osobnosti spojené s nejdůležitějšími objevy v oblasti potlačování infekčních chorob zvířat a lidí umístěný na čelní stěně prostoru auly. Vpravo od obrazu je umístěn státní znak a vlevo od obrazu je znak univerzity ve skle. Aula je

vybavena novým kvalitním ozvučením, zatemněním, zobrazovací technikou zahrnující stacionární dataprojektor na stropě auly a spouštěcí promítací plátno. Klimatizace nově instalovaná v aule vytváří prostředí mikroklimatu, které nyní umožňuje využití auly k jejím účelům i ve velmi teplých letních dnech.

V předsáli je zbudováno sociální zařízení, jehož plocha se oproti původnímu stavu zdvojnásobila. Je řešen přístup tradiční po schodech z přední strany auly a areálu a nově také přístup pro invalidy schodištěm a výzdvihným zařízením ze zadní strany auly. Nově je řešen vstup z předsáli do auly tak, že dveře jsou vybaveny průhledy, ale již nejsou celoskleněné, a tím je výrazně snížen rušivý vliv předsáli na obřady probíhající v aule.

V zasedací místnosti u auly je vybavení pro porady a další aktivity související se slavnostními obřady konajícími se v aule univerzity. Dominantou této místnosti je gobelín utkaný podle předlohy prof. Klobouka zobrazující histologické motivy řezu tkáněmi zvířat. Tato místnost je propojena s malou kuchyňkou pro přípravu jednoduchého občerstvení pro účastníky akademických obřadů.

Nad aulou byl rekonstruován nový prostor k využití pro Ústav anatomie, histologie a embryologie k využití pro ana-

Quartetto di gioia

Zleva: prof. Večerek, doc. Malena, MUDr. Brauner, doc. Antoš, MUDr. Rychnovský, prof. Hlušek, ing. Kozák, prof. Rais, ing. Heran, doc. Kohout

■ Pohled do auly

tomické muzeum a umístění anatomických preparátů. Tento prostor je přímo propojen s budovou č. 34, a proto nově vytváří i další zázemí pro účelnější využití prostor pro výuku, zejména veterinární anatomie.

Celkově lze konstatovat, že aula po své rekonstrukci se opět stala důstojným místem pro konání akademických obřadů Veterinární a farmaceutické univerzity Brno a je znovu místem reprezentujícím význam univerzitního vzdělávání v oblasti veterinárního lékařství, veterinární hygieny a ekologie a v oblasti farmacie.

Slavnostního otevření auly se účastnil z ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zástupce odboru rozvoje vysokých škol doc. Ing. Zdeněk Antoš, CSc., z ministerstva zemědělství náměstek ministra Ing. Stanislav Kozák, z Magistrátu města Brna I. náměstek primátora MUDr. Daniel Rychnovský, z brněnských univerzit rektor Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity prof. Ing. Jaroslav Hlušek, CSc., rektor Vysokého učení technického prof. Ing. Karel Rais, CSc. MBA, prorektor Univerzity obrany doc. RNDr. Jan Kohout, CSc., dále mezi čestnými hosty byli prof. Ing. Petr Vavřín, DrSc., bývalý rektor Vysokého učení technického v Brně, doc. MVDr. Milan Malena, Ph.D., ústřední ředitel Státní veterinární správy České republiky a doc. MVDr. Antonín Kozák, Ph.D., ředitel Městské veterinární správy v Praze. Slavnostního otevření auly se účastnili jako hosté dále předseda Akademického senátu univerzity prof. MVDr. František Tremel, CSc., prorektorka prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc., prorektor prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc., kvestorka univerzity JUDr. Danuše Hložková, dále děkan fakulty veterinárního lékařství doc. MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D., současná statutární představitelka fakulty veterinární hygieny a ekologie proděkanka doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D. a další akademičtí funkcionáři fakult univerzity, přednostové ústavů a klinik a další hosté. Slavnostního zasedání se účastnili také zástupci firmy Metrostav a zástupci Ředitelství silnic a dálnic, kteří se na stavbě podíleli.

Po úvodních informacích MVDr. Pavla Braunera vystoupil s proslavem rektor univerzity prof. MVDr. Vladimír Večerek,

CSc. Připomenul historii stavebního rozvoje univerzity od jejího založení v roce 1918 až do současnosti, a také historii vzniku a využívání budovy současné auly. Uvedl také důvody nezbytnosti provedení zásadních rekonstrukčních prací na budově a průběh rekonstrukce. Poděkoval ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, firmě Metrostav a Ředitelství silnic a dálnic za podporu a součinnost při rekonstrukci a působivý výsledek celé rekonstrukce. Ve svém vystoupení zdůraznil význam univerzitního vzdělávání v České republice a současné Evropě a vyslovil přesvědčení další podpory rozvoje vysokého školství ze strany parlamentních, vládních i regionálních institucí. Se svými projevy vystoupili také za MŠMT doc. Ing. Zdeněk Antoš, CSc., za MZe Ing. Stanislav Kozák, a za firmu Metrostav ing. Jaroslav Heran.

Slavnostní atmosféru opětovného otevření auly zvýraznilo vystoupení hudebního tělesa Quartetto di gioia ve složení Kristína Czajkowská – prim, Václav Zajíc – sekund, Klára Hegnerová – viola, David Hrubý – violoncello.

Oficiálním okamžikem zahájení opětovného využívání auly univerzitou pro její slavnostní obřady bylo přestřížení pásky rektorem univerzity prof. MVDr. Vladimírem Večerkem, CSc., zástupcem MŠMT doc. Ing. Zdeňkem Antošem, CSc., a zástupcem firmy Metrostav ing. Jaroslavem Heranem.

Otevření auly bylo zakončeno občerstvením účastníků slavnostního zasedání, v jehož průběhu byla dána možnost prohlídky budovy č. 34 rekonstruované současně s budovou auly, v níž je v modernizovaných prostorech umístěn Ústav anatomie, histologie a embryologie a nově také Ústav fyziologie, za účasti přednostů uvedených ústavů prof. MVDr. Františka Tichého, CSc. a prof. MVDr. Jaroslava Doubka, CSc.

Ukončením rekonstrukce auly a budovy č. 34 se tak podařilo učinit další krok ve stavební modernizaci areálu Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

text: **redakce**

foto: A. Krátký, M. Treu, J. Šolc

Obrazová dominanta v nově otevřené aule univerzity

U příležitosti dvoustého výročí zahájení výuky zvěrolékařství a veterinární činnosti na pražské univerzitě namaloval v roce 1984 akademický malíř Dragoun obraz geniálních vědců, kteří se sice většinou nemohli setkat, již však svými objevy společně výrazně přispěli k vymýcení řady nálezů lidí a zvířat. Současné tak napomohli k zajištění dostatku potravin živočišného původu pro značnou část lidstva. Obraz je nazván Vítězové nad nakažlivými nemocemi.

Jsou to zleva:

Lazaro Spallanzani, italský přírodovědec (1729–1799), studoval oplození vajíčka a rozmnožování mikroorganismů.

Joseph Lister, anglický lékař, chirurg (1827–1912), zavedl jako první aseptiku a antisepsii.

Robert Koch, německý lékař, bakteriolog (1843–1910), slavný mikrobiolog, prokázal původce TBC, cholery aj. – nositel Nobelovy ceny.

Gerhard Domagk, německý lékař, bakteriolog a chemik (1895–1964), objevitel sulfonamidů – Prontosil – nositel Nobelovy ceny.

Alexander Fleming, anglický mikrobiolog (1881–1955), objevitel penicilinu a lysozymu – nositel Nobelovy ceny.

Louis Pasteur, francouzský chemik a bakteriolog (1822 až 1895), objevitel sterilizace (pasteurizace), vyvinul a zavedl řadu očkování, např. proti vzteklině, antraxu atd.

Ilja Iljič Mečnikov, ruský biolog (1845–1916), položil základy imunity, objevitel fagocytózy – nositel Nobelovy ceny (spolu s Ehrlichem).

Antony van Leeuwenhoek, holandský přírodovědec (1632 až 1723), vynálezce mikroskopu, objevitel prvoků a bakterií.

Paul Ehrlich, německý lékař, bakteriolog a patolog (1854 až 1915), zakladatel chemoterapie (Salvarsan – lues) a imunologie; – nositel Nobelovy ceny (spolu s Mečnikovem).

Dimitrij Josifovič Ivanovskij, ruský mikrobiolog a botanik (1864–1920), jako první odlišil viry od bakterií na modelu tabákové mozaiky.

V současné době je obraz umístěn v aule Veterinární a farmaceutické univerzity Brno na čelní stěně za křeslem rektora a vytváří obrazovou dominantu celého prostoru pro slavnostní akademické obřady.

text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.**

foto: redakce

Vítězové nad nakažlivými nemocemi

Pověření výkonem funkce kvestorky Mgr. Daniely Němcové

Ke dni 2. července 2008 rektor univerzity pověřil výkonem funkce kvestorky univerzity Mgr. Danielu Němcovou, současnou vedoucí právního oddělení rektorátu univerzity. Mgr. Daniela Němcová působila na univerzitě od

6. 2. 2007 ve funkci právníka univerzity, později vedoucí právního oddělení univerzity. Rektor Mgr. Daniele Němcové popřál ve výkonu funkce kvestorky úspěchy v rozvoji hospodářských a administrativně správních aktivit univerzity.

Rektor Veterinární a farmaceutické univerzity Brno prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., ke dni 1. července 2008 přijal žádost JUDr. Danuše Hložkové o uvolnění z funkce kvestorky z rodinných a zdravotních důvodů. JUDr. Danuše Hložková nastupovala do funkce prozatímní kvestorky od 7. 11. 2006, a poté jmenované kvestorky VFU Brno ke dni 1. 7. 2007. Za více než rok a půl ve funkci úspěšně řešila množství problémů hospodářského a administrativního charakteru a podařilo se jí úspěšně zakončit řadu stavebních aktivit univerzity. Rektor činnost JUDr. Danuše Hložkové ve funkci kvestorky ocenil a za dosažené výsledky poděkoval.

text: **redakce**
foto: redakce

Jednání Evropské asociace zařízení pro veterinární vzdělávání v Kodani

Ve dnech 6. až 10. května 2008 se rektor univerzity prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., prorektor univerzity prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D. a proděkan Fakulty veterinárního lékařství prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., zúčastnili 21. výročního zasedání European Association of Establishments for Veterinary Education (EAEVE) na fakultě Life Sciences (jejíž součástí je dřívější veterinární fakulta) Univerzity v Kodani v Dánsku.

Evropská asociace zařízení pro veterinární vzdělávání vznikla v roce 1988 a zakládala ji 65 veterinárních fakult a univerzit Evropy. Asociace byla založena na základě francouzského práva z roku 1901 a byla registrována se sídlem na veterinární fakultě v Alfortu ve Francii. Základním posláním asociace byl rozvoj veterinárního vzdělávání v Evropě, spolupráce s dalšími příslušnými organizacemi a harmonizace veterinárního vzdělávání mezi jednotlivými členy asociace. Členy asociace se mohly stát pouze fakulty a univerzity uskutečňující veterinární vzdělávání na úrovni vysokých škol, musely být přijaty shromážděním veterinárních fakult a univerzit, akceptovat statut asociace, platit příspěvky a nově byla stanovena povinnost podrobit se evaluačnímu systému organizovanému EAEVE. Orgány asociace jsou Všeobecné shromáždění (General Assembly) jednající jedenkrát ročně na svém shromáždění a Výkonný výbor (Executive Committee) řídící asociaci v období mezi jednáními Všeobecného shromáždění, v jehož čele je prezident asociace.

Veterinární fakulta v Kodani

Podstatná část jednání v Kodani byla věnována systému evaluací veterinárních vysokých škol a fakult. Zprávu o evaluačním řízení přednesl dr. Robin Oakley, nově zřízený tajemník EAEVE, sídlící na Veterinární univerzitě ve Vídni. Ten současně přednesl i plán evaluací na dalších veterinárních školách pro léta 2008 až 2010.

Prezident Federace veterinárních lékařů Evropy (FVE) dr. Winding informoval o aktivitách FVE v Evropském parlamentu, aby evaluace veterinárních škol pod záštitou EAEVE byla členskými státy EU uznávána jako nadnárodní akreditace.

V další části jednání prof. Hoffmann přednesl návrh revize Standardních operačních procedur (SOP) pro vypracovávání sebehodnotící zprávy fakultou v rámci evaluace; byly diskutovány hlavně ukazatele, na jejichž základě probíhá komplexní evaluace jednotlivých veterinárních škol a byly diskutovány návrhy dvoustupňové evaluace (úroveň I a úroveň II). Zásadní změnou bylo začlenění nových indikátorů významných pro evaluaci, kdy k současným indikátorům zejména z oblasti klinické a patologické činnosti přibýly na návrh veterinárních fakult zejména ze Španělska také indikátory výuky hygieny potravin.

Ve volbách prezidenta EAEVE na další dvouleté období byl zvolen opětovně prof. Marcel Wanner ze Švýcarska. Nově byli voleni také zástupci regionálních skupin. Česká republika je členem skupiny 7 (Česká republika, Slovenská republika, Maďarsko, Polsko, Slovinsko, Chorvatsko), a zástupcem této skupiny se ve Výkonném výboru stal prof. L. Fodor z Maďarska.

Na zasedání byli přijati noví členové EAEVE, a to jedna fakulta ze Španělska a dvě fakulty z Turecka.

Na závěr této části jednání byla odsouhlasena místa a termíny konání dalších výročních zasedání EAEVE: 2009 Hannover, 2010 Vídeň, 2011 Lyon – v rámci oslav 250. výročí založení první veterinární fakulty na světě (v Lyonu roku 1761).

Seminář navazující na zasedání EAEVE byl věnován komunikacím, manažerské práci ve veterinární medicíně, profesionální etice a medicíně založené na diagnostických zjištěních.

Jednání EAEVE bylo zakončeno prohlídkou bývalé veterinární fakulty, patřící nyní do komplexu fakulty Life Sciences.

☛ text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.,**
prof. MVDr. Alois Nečas, Ph.D.,
prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.

foto: archiv redakce

Setkání veterinárních lékařů, členů Rotary International, na VFU Brno

Na pozvání rektora Veterinární a farmaceutické univerzity Brno se ve dnech 23. a 24. května 2008 uskutečnilo na VFU Brno setkání veterinárních lékařů, členů Rotary International, z České republiky a Slovenské republiky.

Rotary International vznikl v roce 1905 založením prvního Rotary klubu Paulem Harrisem v Chicagu. Představuje nejstarší servisní klubovou organizaci na světě, a v současnosti zahrnuje více než 32 000 Rotary klubů působících ve 168 zemích. Jejich členové tvoří celosvětovou síť významných osobností – mužů i žen, kteří dobrovolně věnují svůj čas a schopnosti ve prospěch služby druhému, a to v rámci obce i v mezinárodním měřítku. Rotariánské motto Service above self (Služba druhému před zájmem vlastním) charakterizuje nejlépe humanitárního ducha více než 1,2 milionu členů. Pro Rotary je na celém světě charakteristické přátelství mezi jeho členy.

Rotary kluby organizují významné projekty pomoci na místní i celosvětové úrovni, zahrnující péči o tělesné postižené, duševně postižené, o slepé, péči o děti, mládež, projekty podpory ochrany zdraví až po celosvětové aktivity, např. imunizace proti dětské obrně. Původní americké Rotary kluby byly pánské, dnes jsou však přijímány do řad rotariánů také ženy jako výrazné osobnosti státní správy, podnikatelství i kultury. Dvě třetiny rotariánů dnes působí již mimo USA.

Rotary klub v Brně byl založen v roce 1926. Jeho významným členem byl prof. MVDr. František Král, který v letech 1937/1938 vykonával funkci prezidenta brněnského Rotary klubu. Jeho postavení v rotary bylo mimořádné i v rámci celorepublikového distriktu. Byl guvernérem československého distriktu před válkou v období 1938/1939 a prvním znovu zakládajícím guvernérem Rotary klubů v Československu po válce v období 1946/1947. Činnost Rotary klubů byla zastavena v roce 1948. Obnovena byla až v roce 1990. Činnost Rotary klubů v současnosti nabývá výrazně na významu.

☛ Setkání v Brně, květen 2008

Účast veterinárních lékařů na činnosti Rotary klubů podporuje základní poslání veterinární medicíny orientované na jednu z významných oblastí Rotary International, a to předcházení nemocem, ochranu zdraví a poskytování péče nemocným.

Z profesorů Veterinární a farmaceutické univerzity Brno působících v Rotary klubu v Brně to jsou prof. MVDr. Alfred Hera, CSc. a na působení prof. MVDr. Františka Krále jako rektora Vysoké školy zvěrolékařské v Rotary navazuje současný rektor prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. Řada veterinárních lékařů působí v Rotary klubech také mimo Brno, proto k bližšímu propojení rotary činností jsou organizována profesní setkání veterinárních lékařů rotariánů. První takové setkání se uskutečnilo v roce 2000 v Brně. V současné době je v České republice a na Slovensku okolo 20 veterinárních lékařů, členů Rotary klubů.

☛ text: **prof. MVDr. Alfred Hera, CSc.,**
prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.

foto: redakce

Klinika chorob psů a koček

Klinika chorob psů a koček ve stávající podobě a struktuře je logickým vyústěním nebývalého rozvoje veterinární medicíny v oblasti malých zvířat, jehož začátek lze u nás situovat do 70. let minulého století. Bouřlivý rozvoj nastal po roce 1989, a třebaže přesná čísla neexistují, stavy zvířat zájmových chovů se za posledních 20 let zdvojnásobily. V současné době jsou v České republice chovány téměř 4 miliony psů a koček a jejich majitelé pochopitelně nárokuje pro své „miláčky“ veterinární péči srovnatelnou s nejspělejšími zeměmi Evropské unie a USA. Vezmeme-li k tomu skutečnost, že praxe malých zvířat je v posledních letech hlavní náplní odborné práce absolventů Fakulty veterinárního lékařství, jsou dva hlavní úkoly našeho pracoviště nasnadě: (1) připravit studenty veterinární medicíny na své budoucí povolání, a to pokud možno na (2) moderním klinickém pracovišti, které pod jednou střechou poskytuje komplexní veterinární péči o psy a kočky.

Nejbližším organizačním předchůdcem Kliniky chorob psů a koček byla Klinika chorob malých zvířat, která vznikla v roce 1999 zásadní reorganizací klinického provozu na Fakultě veterinárního lékařství. Tehdy bylo rozhodnuto, že kliniky již nebudou organizovány podle oborů (interna, chirurgie, porodnictví a gynekologie), ale přejde se ke struktuře respektující živočišné

■ Pes, čekající na ošetření

■ Kočka před diagnostickým úkonem

■ Pohled na pavilon klinik malých zvířat

druhy, resp. jejich skupiny. Klinika vznikla sloučením I. interní kliniky, Kliniky chirurgie a ortopedie a Kliniky porodnictví, gynekologie a andrologie s tím, že do nového organizačního celku byly zařazeny části týkající se interní medicíny, chirurgie a ortopedie, rentgenologie a reprodukce malých zvířat. V roce 2003 se z organizační struktury kliniky vyčlenila Klinika chorob ptáků, plazů a drobných savců (přednosta prof. Knotek) a Centrální klinická laboratoř (přednosta prof. Doubek).

Historie kliniky je nedílně spojena s historií a organizační strukturou pracovišť tradujících vnitřní choroby, chirurgii, ortopedii, zobrazovací metody, laboratorní diagnostiku, ale také porodnictví, gynekologii a andrologii. Jen stručně popsat jejich vývoj je mimo možnosti tohoto sdělení, omezíme se proto jen na jména některých představitelů s vědomím, že zdaleka nebyly postiženy všechny osobnosti, které stály u zrodu moderní klinické veterinární medicíny malých zvířat. Z interních oborů mezi ně nepochybně patří prof. František Král, prof. Karel Šobra a prof. Jaroslav Konrád. Z chirurgických oborů nelze nezpomenout prof. Emanuela Krále, prof. Jána Kottmana a prof. Ladislava Němečka, stejně jako prof. Eduarda Kudláče jako představitele moderní školy porodnicko-gynekologické.

Klinika je součástí pavilonu klinik malých zvířat. Pavilon byl v letech 2001–2003 rozsáhle zrekonstruován na moderní klinický komplex, ve kterém je dostatek prostoru pro další rozvoj pracoviště i v dlouhodobé perspektivě. Klinika postupně doplňuje přístrojovou a diagnostickou techniku, bez které se žádné moderní pracoviště neobejde. Na klinice v současnosti pracuje na 70 zaměstnanců, přičemž asi polovina má vysokoškolské vzdělání. Na vzdělávacím procesu a diagnosticko-léčebné činnosti se podílejí přímo nebo nepřímo všichni. Již druhým rokem užíváme elektronický informační systém, který významným způsobem urychlil oběh údajů o pacientech, vyšetřeních, účtování apod. Na jeho zdokonalení nadále pracujeme.

Kromě vedení kliniky, sekretariátu a dispečinku se klinika organizačně člení na 5 oddělení, přičemž každé z nich by si zasloužilo samostatnou charakteristiku odborné náplně. Omezíme se proto na stručný výčet přístrojového vybavení a služby nabízené veřejnosti.

Na oddělení vnitřních chorob (vedoucí prof. Svoboda) fungují standardně vybavené ambulance všeobecné medicíny, dermatologie, hematologie, gastroenterologie, nefrologie a urologie, neurologie, poruch chování, kardiologie, pulmonologie a endokrinologie. Mezi nejdůležitější vybavení patří endoskopické a kolonoskopické sety, zařízení k rino- a bronchoskopii (Olympus), elektrokardiografická souprava (EKG – Seiva) se zátěžovým zařízením, elektroencefalograf (PL-EEG-230 s kapacitou 21 EEG a dvou polygrafických kanálů) a elektromyograf (dvoukanálový EMG Keypoint Portable EMG/EP), vysokofrekvenční ultrasonograf k diferenciaci kožních lézí (Atys Medical). Za účelem zlepšení diagnostiky u pacientů s endokrinními, kardiologickými, gastrointestinálními a onkologickými problémy bylo pracoviště vybaveno v letošním roce dvouhlavou gamakamerou pro izotopovou di-

■ Rentgenologické vyšetření yorkshire teriéra

■ Gamakamera připravená k použití

agnostiku s možností dalšího rozšíření o SPECT CT, příp. i pozitronovou emisní tomografii (PET). Postupně je vybavována jednotka intenzivní péče (JIP). Součástí oddělení jsou dvě hospitalizační jednotky pro psy, jedno hospitalizační oddělení pro kočky a prostorově i přístupem oddělená ambulance a izolační oddělení pro zvířata podezřelá či trpící infekcemi.

Na oddělení chirurgie a ortopedie (vedoucí prof. Nečas) jsou v provozu standardně vybavené ambulance všeobecné chirurgie, ortopedie, oftalmologie a stomatology. Oftalmologická i stomatologická ambulance jsou vybaveny pro kvalitní vyšetření i pokročilou veterinární péči, např. dentálním rentgenem

apod. Hlavní zázemí chirurgického a ortopedického oddělení tvoří moderní operační sály s řízenou ventilací a laminárním prouděním. Kromě rozsáhlého instrumentária pro operace měkkých tkání, kostí a kloubů je chirurgické oddělení kliniky vybaveno kompletním přístrojovým vybavením pro artroskopii a veškeré endoskopicky asistované zákroky (laparoskopie, torakoskopie). Nechybí rovněž potřebné anesteziologické přístroje s řízenou ventilací a kompletním monitoringem vitálních funkcí. S aseptickým sálovým komplexem bezprostředně funkčně souvisí moderní centrální sterilizace vybavená automatickými myčkami nástrojů a parními sterilizátory i nízkoteplotnou sterilizací. Součástí oddělení jsou dvě hospitalizační oddělení pro psy, jedno hospitalizační oddělení pro kočky a rehabilitace.

Oddělení reprodukce (vedoucí dr. Vitásek) má standardně vybavenou ambulanci, ve které se nachází ultrasonograf na diagnostiku březosti, vaginoskopický set, mikroskop pro cytologickou diagnostiku a andrologická vyšetření. Oddělení je dále vybaveno dvěma příručními operačními sály s inhalačním anesteziologickým přístrojem a přístroji na monitorování vitálních funkcí.

Oddělení zobrazovacích metod (vedoucí dr. Dvořák) je vybaveno kvalitním rentgenovým přístrojem Proteus XR/a pracující v systému nepřímé digitalizace Fujifilm FCR Capsula XL. Dále oddělení disponuje dvěma ultrasonografickými přístroji s kvalitním dopplerem Aloka (Pro Sound 5000) a skiaskopickým přístrojem OEC 9800 Plus. Prostorově jsme připraveni na vybavení magnetickou rezonancí (MRI), počítačovou tomografií (CT), ale také radiační terapií.

Oddělení experimentální medicíny (vedoucí doc. Vlašín) je nově koncipovanou součástí kliniky, která má na starosti koordinaci výzkumných aktivit s hlavní orientací na projekt Mezinárodní centrum klinického výzkumu (ICRC). Ambicí tohoto projektu je v rámci medicínského výzkumu zodpovídat za animální modely. Projekt se utváří ve spolupráci s Fakultní nemocnicí u sv. Anny a Klinikou Mayo v Rochesteru (USA). Oddělení má dostatečné prostorové zázemí (téměř 500 m²), je však třeba ještě získat prostředky na adekvátní vybavení a provoz.

Výuka na klinice probíhá ve specializovaných cvičebnách, ambulancích, sálech, v prostorách určených k hospitalizaci a další diagnostice onemocnění psů a koček. Ačkoliv jsou prostory kliniky poměrně rozsáhlé, není snadné zorganizovat výuku tak, aby naplnila naše představy pro stávající počty studentů obou veterinárních fakult a studentů anglického studijního programu.

V pregraduálním studiu jsou tradovány následující disciplíny:

1. Obecná chirurgie a anesteziologie (vedoucí prof. Nečas)
2. Zobrazovací diagnostika (vedoucí dr. Žert)
3. Chirurgie a ortopedie malých zvířat (vedoucí prof. Nečas)
4. Vnitřní nemoci malých zvířat (vedoucí prof. Svoboda)
5. Choroby psů a koček (vedoucí prof. Svoboda)

Ve spolupráci s dalšími pracovišti se dále podílíme na výuce porodnictví a gynekologie (vedoucí doc. Doležel), farmakologie (vedoucí prof. Hera), klinické parazitologie psů a koček (vedoucí prof. Svobodová) a příležitostně i dalších disciplín. Rozbor výuky a problémů s ní spojených je opět námětem na samostatné sdělení.

Při postgraduálním studiu se na Klinice chorob psů a koček uplatňují dominantně dvě oborové rady: (1) Choroby malých zvířat s akreditací pro český i anglický studijní program (předseda OR prof. Svoboda) a (2) Veterinární chirurgie a ortopedie pro

■ Biopsie kostní dřevě pacienta s leukémií

český studijní program (předseda OR dr. Žert). V rámci oborové rady Choroby malých zvířat byly v posledním období po úspěšné obhajobě doktorských prací uděleny hodnosti Ph.D. těmto vysokoškolákům: dr. Jana Kolevská (FVL, 2000), dr. Martin Sosnar (privátní veterinární lékař, 2004), dr. Vít Brunclík (FVL, 2006), dr. Roman Husník (FVL, 2006), dr. Kateřina Vondráková (privátní veterinární lékařka, 2006), dr. Jan Hraběta (Fakultní nemocnice LF UK Praha, 2006), dr. Zuzana Svobodová (FVL, 2007), dr. František Šprucek (privátní veterinární lékař, 2007), dr. Kristína Paclíková (FVL, 2007), dr. Stanislav Počta (privátní veterinární lékař, 2007) a dr. Kateřina Dembovská (privátní veterinární lékařka, 2008). V rámci oborové rady Chirurgie a ortopedie byly v posledním období po úspěšné obhajobě doktorských prací uděleny hodnosti Ph.D. těmto vysokoškolákům: dr. Milan Dvořák (FVL, 2000), dr. Michal Vlašín (FVL, 2000), dr. Josef Zatloukal (privátní veterinární lékař, 2003), dr. Kumpanart Soontornvipart (Thajsko, 2003), dr. Petr Raušer (FVL, 2004), dr. Tomáš Fichtel (FVL, 2006), dr. Michal Crha (FVL, 2007) a dr. Helga Kecová (FVL, 2007). V oborové radě Porodnictví, gynekologie a andrologie byla hodnota Ph.D. udělena v roce 2000 zaměstnanci naší kliniky dr. Romanu Vitáskovi, další uchazeči se na obhajobu chystají.

Výzkumná činnost na klinice je nedílnou součástí práce vysokoškolských pracovníků a podílí se na něm (i když v různé míře) prakticky každý.

V období po založení kliniky jsme se výzkumně opírali zejména o problematiku řešenou v rámci výzkumného záměru Vliv

vnějších a vnitřních faktorů na zdraví a užitkovost/výkonnost zvířat. Vědecká činnost vyústila v řadu publikací zabývajících se diagnostikou a terapií hyperadrenokorticismu psů, diabetes mellitus psů a koček, hypotyreózy psů a dysbalancemi pohlavních hormonů u jedinců samčího pohlaví. Dále byly publikovány práce zabývající se využitím artroskopie v diagnostice ortopedických onemocnění psů, ultrasonografickou diagnostikou, studiem šokových stavů, endoskopickou diagnostikou, využitím fakoemulzifikace v oční medicíně a řadou dalších projektů.

Hlavním směrem a náplní výzkumných aktivit na oddělení chirurgie a ortopedie jsou především projekty týkající se nových trendů v ortopedii a léčbě nemocí pohybového aparátu. Jedná se především o projekt Národního programu výzkumu II financovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, kde řešitelem-koordinátorem je prof. Nečas. Projekt je zaměřen na „Využití nově syntetizovaných biomateriálů v kombinaci s kmenovými buňkami v léčbě chorob, které postihují lidské tkáně derivované z mezodermu: chrupavku, kost, vazy a menisky“. Na řešení výzkumného projektu se podílí celkem 5 subjektů, kromě VFU Brno, jakožto hlavního řešitelského pracoviště, také Lékařská fakulta MU v Brně, Ústav experimentální medicíny AV ČR Praha, Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR Liběchov, a Fakulta chemická VUT v Brně. Další výzkumné programy Oddělení chirurgie a ortopedie probíhají již tradičně v úzké a dlouholeté spolupráci s lékaři z Kliniky dětské chirurgie a traumatologie Fakultní nemocnice v Brně, a to v rámci řady řešených výzkumných projektů IGA Minis-

■ Kontrola po ortopedické operaci

■ Pohled na hospitalizovaného pacienta

terstva zdravotnictví ČR (prof. Nečas). Ve spolupráci s ortopedy z Úrazové nemocnice Brno byl rovněž řešen výzkumný projekt Společnosti pro sportovní traumatologii a artroskopii, zabývající se allotransplantací menisků. V současné době se rovněž rozvíjí výzkumná spolupráce chirurgického oddělení (dr. Crha, dr. Urbanová, dr. Lorenzová) s Chirurgickou klinikou Fakultní nemocnice v Brně-Bohunicích.

V rámci vnitřních a kožních chorob se zabýváme imunodeficiencemi ve vztahu k onemocněním ledvin (dr. Králová), hematologickou diagnostikou (dr. Borská), dilatačními kardiomyopatiemi psů a koček (dr. Agudelo, dr. Brunclík), nově se objevujícími onemocněními u psů přenášenými členovci (dr. Svobodová), infekcemi koček přenášenými zevními parazity (dr. Tonnerssen), diagnostickými algoritmy atopické dermatitidy (prof. Svoboda, dr. Segešová), lymeskou borreliózou psů (dr. Schánilec), epileptickými modely a diagnostikou neurologických onemocnění (dr. Fáberová, dr. Viselka) a využitím vysokofrekvenční ultrasonografie (dr. Honzák, prof. Svoboda).

Nosným programem oddělení experimentální medicíny je zejména kardiovaskulární výzkum zaměřený nejen na vývoj nových biomateriálů pro intervenční kardiologii, ale i nové metodiky, např. použití alogenních kmenových buněk při léčbě infarktu myokardu či nových metodik řešení koronární trombozy. V této souvislosti byl na prestižní Klinikou Mayo v americkém Rochesteru přijat k ročnímu pobytu doc. Vlašín, který je rovněž řešitelem grantu AV ČR zabývajícím se nanotechnologií a nanomedicínou.

Veterinární činnost představuje velmi významnou aktivitu našeho pracoviště. Souvisí jednak s výukou klinických disciplín, ale péče o pacienty z celé České republiky a ve vybraných specializacích a úkonech, i ze zemí sousedních, je výrazem uznání odborných kvalit řady zde pracujících odborníků. Ročně je na klinice ošetřeno kolem 10 000 pacientů, přičemž počet hospitalizovaných pacientů přesahuje ročně 1 000. V tomto počtu je zahrnuto cca 65 % psů a 35 % koček, přičemž zastoupení felinálních pacientů každoročně roste.

Na klinice je v provozu rozsáhlá hospitalizace (4 oddělení pro psy a 2 oddělení pro kočky) čítající celkem 96 hospitalizačních míst. Trvalé pohotovostní služby zajišťujeme na oddělení vnitřních chorob a na oddělení chirurgie a ortopedie. Příslužby na telefonu jsou zabezpečeny na oddělení reprodukce a na oddělení zobrazovacích metod.

Klinika slouží převážně jako referenční pracoviště (asi 80 % případů) v řadě specializací a diagnostických procedur – viz výše. Roční obrat prostředků z veterinární činnosti se pohybuje kolem 20 mil. Kč. Díky veterinární činnosti netrpíme nedostatkem pacientů a jsme schopni provádět výuku na konkrétních klinických případech. Z prostředků plynoucích z poskytovaných služeb pak financujeme další specialisty a technický personál. Celkem 23 zaměstnanců kliniky je placeno zcela nebo zčásti z prostředků získaných veterinární činností.

Co říci závěrem? Klinika chorob psů a koček FVL VFU Brno je pracovištěm s komplikovanou strukturou, která plní řadu úkolů na poli výchovy budoucích veterinárních lékařů, činnosti vědecko-výzkumné a poskytuje širokou škálu služeb veterinárního charakteru. Mimořádně úspěšný XXXI. kongres Světové asociace

■ prof. MVDr. Miroslav Svoboda, CSc.

veterinárních lékařů malých zvířat (WSAVA), který se konal v roce 2006 v Praze za významné účasti pracovníků naší kliniky, ukázal, že se nám v průběhu posledních 15 let podařilo srovnat krok s těmi nejlepšími zeměmi světa, nicméně praxe malých zvířat je tak dynamickým oborem, že v dalším úsilí nelze polevit.

✎ text: **prof. MVDr. Miroslav Svoboda, CSc.,
přednosta kliniky**

foto: dr. Gayer

Poznámka: Při zpracování tohoto sdělení byly zčásti využity materiály, které jsme zpracovali ku příležitosti oslav 90. výročí založení alma mater.

Ústav vegetabilních potravin a rostlinné produkce

Ústav vegetabilních potravin a rostlinné produkce je nejmladším a nejmenším ústavem fakulty, vznikl 1. 1. 2004 a patří do Sekce živočišné a rostlinné produkce. Jeho sídlo je v Pavilonu profesora Kábrta (budova č. 15) ve 2. patře.

Vznik ústavu je spojen s otevřením nového bakalářského a navazujícího magisterského studijního programu, a tím rozšířením nabídky předmětů z oblasti hygieny a technologie potravin rostlinného původu, které se zpočátku přednášely a připravovaly v Ústavu výživy, dietetiky, zoohygieny a vegetabilních potravin. Z tohoto ústavu přešli také někteří akademičtí pracovníci do nově vytvořeného ústavu a stali se základem jeho pedagogického sboru.

Přednostkou ústavu je od jeho vzniku doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., která do té doby pracovala v ústavu Hygieny a technologie masa. Ústav má dvě oddělení – Oddělení hygieny a technologie vegetabilních potravin a Oddělení mikroskopických a jiných vyšetřovacích metod.

Celkem je v ústavu vyučováno 15 předmětů v českém jazyce (9 povinných a 6 povinně volitelných) a jeden v jazyce anglickém. Pedagogická činnost ústavu se rozvíjí ve třech oblastech. Jednak je to oblast, kterou prezentují předměty *Zemědělská produkce* v magisterském studijním programu na FVHE a FVL a *Pěstování zemědělských rostlin* v bakalářském studijním programu. Seznamují posluchače s problematikou produkce krmivářsky a potravinářsky využitelných zemědělských plodin v podmínkách českého zemědělství. Předmět *Zemědělská produkce* se přednáší i pro anglický studijní program FVL.

Druhou skupinu předmětů představují disciplíny přednášené a cvičené v bakalářském studijním programu - *Technologie a hygiena potravin rostlinného původu* (povinný předmět) a magisterském studijním programu - *Hygiena a technologie vegetabilních produktů* (povinně volitelný). Předměty jsou obecněji zaměřené a seznamují posluchače se základními technologiemi používanými pro zpracování rostlinných surovin a zabezpečování zdravotní a hygienické nezávadnosti vyráběných potravin rostlinného původu. V bakalářském studijním programu je pak tematika technologie a hygieny potravin rostlinného původu také součástí jedné z dílčích státních zkoušek. Dále sem patří povinné předměty, které ve studijním plánu navazujícího magisterského studijního programu prezentují základy hygieny a technologie jednotlivých potravinářských komodit, včetně metod pro jejich laboratorní vyšetřování a hodnocení jejich zdravotní nezávadnosti a jakosti podle požadavků legislativy:

Hygiena a technologie mlýnských, pekárenských výrobků a těstovin

Hygiena a technologie brambor, škrobu a výrobků z nich, luštěnin, olejnatých semen a tuků rostlinného původu

Hygiena a technologie cukru, cukrovinek, sladidel, soli, koření, ochucovadel, hořčice, dehydratovaných výrobků, čaje, kávy a kávovin

Hygiena a technologie nápojů, ovoce, zeleniny, suchých plodů, hub a výrobků z nich

Ústav sídlí ve 2. patře Pavilonu prof. Kábrta

Pohled do cvičebny hygieny a technologie vegetabilních potravin

Předmětem dílčí státní zkoušky v navazujícím magisterském programu je:

Hygiena a technologie potravin rostlinného původu

Některé předměty jsou nabízeny také jako výběrové povinně volitelné v magisterském studijním programu:

Hygiena a technologie cukru, cukrovinek, sladidel, soli, koření, ochucovadel, hořčice, dehydratovaných výrobků, čaje, kávy a kávovin

Hygiena a technologie nápojů, ovoce, zeleniny, suchých plodů, hub a výrobků z nich

Hygiena a technologie mlýnských obilních výrobků, pekárenských výrobků a těstovin, brambor, škrobu a výrobků z nich, luštěnin, olejnatých semen a tuků rostlinného původu

Třetí oblastí výuky je předávání teoretických a praktických dovedností a znalostí v oblasti mikroskopického vyšetřování potravin. Předměty s touto tematikou jsou zařazeny jako povinné nebo povinně volitelné ve všech třech studijních progra-

mech fakulty s názvy *Skladba a struktura potravin*, *Struktura a skladba potravin* a *Mikroskopie potravin*.

Součástí bakalářského studia a studia v navazujícím magisterském studijním programu je zpracování závěrečných písemných prací a vedení prací patří také k výukovým povinnostem učitelů ústavu. Do současné doby bylo obhájeno nebo je zpracováváno 32 bakalářských a 15 diplomových prací.

Ústav dále zajišťuje výuku v české a anglické formě doktorského studijního programu Veterinární hygiena a ekologie, a to v oborech Hygiena a technologie potravin, Výživa, dieteika hospodářských zvířat a hygiena vegetabilii a Veřejné veterinářství a ochrana zvířat. Studenti doktorského studijního programu (šest v prezenční a jedna studentka v kombinované formě) jsou významnou složkou pedagogické i výzkumné činnosti ústavu.

Učitelé ústavu rovněž přednáší pro účastníky kursů celoživotního vzdělávání, zejména Univerzity třetího věku, kursů atestačního vzdělávání a dalších vzdělávacích akcí.

Pracovníci ústavu během krátké doby jeho trvání podali a řešili pět projektů Fondu rozvoje vysokých škol, které přispěly k inovaci výuky jednotlivých předmětů, vytvoření multimediálních výukových pomůcek a také k vybavení laboratoře pro výuku předmětů z oblasti vegetabilních potravin.

Výzkumná činnost ústavu je od počátku zaměřena především do oblasti studia struktury, skladby a mikroskopie potravin, a to nejen rostlinného původu. To souvisí s tím, že zpočátku byla vybavená a v provozu pouze jediná laboratoř ústavu, a to právě laboratoř pro mikroskopické vyšetřo-

vání potravin. Výzkumná činnost navazuje v této oblasti na dřívější zkušenosti a vytváří také podklady pro výuku výše uvedených předmětů. Laboratoř je vybavena pro zpracování vzorků potravin pro vyšetření světelnou mikroskopií, a to včetně moderního mikrotomu a kryostatu. Pozornost je věnována zejména metodám, které jsou použitelné k identifikaci jednotlivých složek v potravinách a odhalují tak různé způsoby falšování potravin. Tato problematika je dobře zvládnuta na úrovni klasických mikroskopických, histologických a histochemických metod, určených pro vyšetření masných výrobků a nyní je pozornost zaměřena na další druhy potravinářských výrobků, zejména potraviny vegetabilní. Cílem je rovněž zavedení a rozvoj metod imunohistochemických a vývoj metod kombinovaných, které spojují výhody jednotlivých barvicích postupů a zobrazovacích technik. Ve spolupráci s Výzkumným ústavem veterinárního lékařství je na toto téma řešen projekt v rámci Národní agentury pro zemědělský výzkum. Vývoj a aplikace imunohistochemických metod v potravinovém materiálu je také náplní témat doktorského studia na ústavu.

Na mikroskopickém pracovišti je používána nedestruktivní metoda pro hodnocení potravinářských materiálů - obrazová analýza, která je aplikována pro kvantitativní stanovení různých komponent potravin, včetně vytvoření metodických postupů a hodnocení významu pro využití v praxi, zejména s ohledem na falšování potravin. Právě touto tematikou přispívá ústav k řešení celofakultního výzkumného záměru Veterinární aspekty bezpečnosti potravin.

■ Pohled do laboratoře pro fyzikálně-chemické analýzy vegetabilních potravin

■ Pohled do laboratoře pro mikroskopické vyšetřování potravin

Dále je výzkumná činnost ústavu zaměřena do oblasti kontroly kvality a dozoru nad zdravotní a hygienickou nezávadností vegetabilních potravin. Zde se orientuje zejména na sledování a posuzování vlivů, které určují výslednou senzoryckou jakost potravin rostlinného původu po technologickém zpracování a během skladování. Vědecko-výzkumná činnost se bude dále orientovat na nové technologické postupy v potravinářství, náhrady tradičních surovin s ohledem na zajištění správných výrobních postupů, maximální využití surovin, snižování ztrát a predikci údržnosti potravin rostlinného původu. K těmto úkolům slouží nově vybavená laboratoř s podporou prostředků Fondu rozvoje vysokých škol. Přístroje byly vybírány již ve fázi přípravy projektu tak, aby byly vhodné pro využití v rámci praktických cvičení studentů a zároveň představují pokrokové technické řešení v souladu s moderními trendy, jako je např. NIR analyzátor.

Prostorové uspořádání ústavu není zcela ideální vzhledem k různorodé náplni vyučovaných předmětů a množství studentů a vyžaduje dobrou organizaci výuky. Pro výuku jsou určeny dvě cvičebny, jedna z nich slouží k výuce témat ze zemědělské produkce a mikroskopování a druhá cvičebna je využívána zejména pro senzorycké hodnocení vegetabilních produktů a jednoduché laboratorní zkoušky. Ústav má k dispozici dvě laboratoře a jednu místnost pro přípravu vzorků. Ve stejném podlaží se nacházejí pracovny učitelů a studentů doktorského studia a knihovna. Prostory ústavu jsou postupně modernizovány.

Ústav vegetabilních potravin a rostlinné produkce představuje jeden ze článků, které společně tvoří základ fakulty a tak přispívají k naplňování jejího základního poslání, tedy

■ Pohled do cvičebny mikroskopie potravin

poskytování univerzitního vzdělání ve všech studijních programech fakulty.

Současné personální složení učitelského sboru ústavu:

Přednostka ústavu: doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., docent: doc. MVDr. Vladimír Pažout, CSc., odborný asistent: MVDr. Markéta Tichá, Ph.D. (v současnosti na mateřské dovolené), asistenti: Ing. Vierošlava Hemalová (zástup za mateřskou dovolenou), MVDr. Matej Pospiech, Mgr. Zdeňka Randulová, ing. Alexandra Tauferová (zástup za mateřskou dovolenou), ing. Petra Vyzinová (v současnosti na mateřské dovolené)

■ text: **doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.**
foto: archiv ústavu

Ústav chemických léčiv Farmaceutické fakulty VFU Brno

Farmaceutická chemie je jedním z nejstarších a nejvýznamnějších oborů farmaceutických věd, který se zabývá studiem léčiva připraveného chemickými cestami, s definovanou strukturou a vlastnostmi, které určují jeho terapeutické využití k léčbě stavů, projevujících se chorobností nebo definovanými poruchami funkce organismu.

Farmaceutická chemie (angl. Medicinal Chemistry, něm. Pharmazeutische Chemie, franc. Chemie thérapeutique) se soustřeďuje na studium základních poznatků o léčivu, na jeho tvorbu, na pochopení a vysvětlení mechanismu účinku. Zabývá se vztahy chemické struktury a biologické aktivity, studiem fyzikálně chemických a analytických vlastností léčiva, otázkami metabolismu léčiva a případně jeho biodynamickým chováním a jeho chemickou reaktivitou. Součástí moderní farmaceutické chemie je molekulární modelování a „*drug design*“ potenciálních biologicky aktivních látek a léčiv, příprava léčiv pomocí klasické i kombinatorní chemie, optimalizace struktury a účinku metodami studia kvantitativních vztahů mezi chemickou strukturou a biologickou aktivitou (QSAR) a studie navazující na znalosti kontaktu léčiva nebo biologicky aktivní látky s místem jeho působení: receptorem, enzymem, membránou s iontovými kanály a dalšími jejími složkami.

Ústav chemických léčiv (ÚCHL) byl zřízen jako jeden z pěti profilových ústavů Farmaceutické fakulty (FaF) podle § 13, ods. 3 Zákona číslo 172/90 Sb. a podle části IV, čl. 16. 1 Statutu VŠV a po projednání v Akademickém senátu VŠVF dne 2. 11. 1992 ke dni 1. 1. 1993. ÚCHL byl od začátku koncipován jako vzdělávací a vědecko-výzkumné pracoviště, zabezpečující výuku především profilových chemických disciplín farmaceutického studia. Na základě dohody mezi fakultami vysoké školy základní chemické disciplíny anorganickou chemií, organickou chemií a biochemií garantovali a vyučovali učitelé Fakulty veterinární hygieny a ekologie.

První přednostkou ÚCHL se stala doc. RNDr. Marie Blešová, CSc., která nastoupila na nově zřízenou fakultu 15. 9. 1992. Byla již od 1. 10. 1991 členkou širšího kolegia děkana FaF (tehdy ještě Vysoké školy veterinární), které se zabývalo koncepcí, strukturou, organizačním zabezpečením studia a dalšími aktuálními otázkami rozvoje fakulty. Jako pracovní pro první učitele a zaměstnance využíval ÚCHL část prostorů Ústavu technologie léků (ÚCHL), postupně získal další místnosti v budově Útvaru hospodářské správy a Ústavu humanitních disciplín a jazyků. Přednášky probíhaly od založení fakulty v posluchárnách v areálu univerzity (Základy analýzy-léčiv – doc. M.

■ Praktická cvičení

Blešová, dr. M. Kotouček, Farmaceutická chemie – prof. L. Beneš-externě, dr. V. Láznička, Organická chemie – dr. L. Nováček). První cvičení z předmětu Základy analýzy léčiv 2. roč. v zimním semestru akad. r. 1992/93 byla zabezpečena blokově v laboratořích Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (doc. M. Blešová, Mgr. R. Petrášová, technik D. Fialová), v letním semestru pokračovala výuka v laboratoři Ústavu veterinární farmakologie a toxikologie.

V akad. roce 1993/94 učitelé ústavu zabezpečovali praktickou výuku dvou předmětů, konala se v laboratoři ÚTL: cvičení 2.roč. Základy analýzy léčiv (dr. M. Kotouček, dr. I. Liška, technik M. Boráková) a cvičení pro 3. roč. „Farmaceutická chemie“ (doc. M. Blešová, dr. V. Láznička, Mgr. R. Petrášová, D. Fialová).

V akad. roce 1994/95 probíhala praktická cvičení uvedených předmětů v laboratoři Ústavu hygieny a technologie masa, doc. J. Csöllei, který v tomto období nastoupil, se zapojil do výuky Farmaceutické chemie, začalo se s výukou 4. ročníku, předmětu Analýza léčiv (doc. M. Blešová, technik D. Fialová). Byla vypsána témata pro první diplomanty; experimentální práce byly vypracovány také na externích pracovištích (Ústav analytické chemie AV ČR, Lachema s.r.o., Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv).

V zimním semestru akad. roku 1995/96 cvičení pokračovala v laboratoři Ústavu hygieny a technologie masa, v letním semestru byla celá praktická výuka (Základy analýzy léčiv, Farmaceutická chemie, Analýza léčiv, Cvičení diplomantů) přenesena do laboratoří ÚCHL v nové budově Pavilonu farmacie. V závěru tohoto akad. roku se uskutečnily první obhajoby diplomových prací a státní závěrečné zkoušky.

■ Cvičení diplomantů

Od 1. 9. 1996 se stal přednostou ústavu prof. RNDr. Luděk Beneš, DrSc. V akad. roku 1996/97 se studijní plán upravil podle nových podmínek a potřeb. Ústav byl rozdělen na Oddělení syntézy léčiv (prof. RNDr. L. Beneš, DrSc., doc. RNDr. J. Csöllei, CSc., RNDr. V. Láznička) a Oddělení analýzy léčiv (doc. RNDr. M. Blešová, CSc., RNDr. M. Kotouček, CSc., RNDr. I. Liška, RNDr. M. Žemlička, CSc.). Na zabezpečení praktických cvičení se podílely D. Fialová, R. Horáková a P. Křivská. Začíná období, kdy se postupně zkvalitňuje úroveň pedagogického procesu a v nových laboratořích se začíná realizovat výzkumná činnost orientovaná na syntézu, studium fyzikálně-chemických vlastností a analytické hodnocení nových biologicky aktivních látek, především ovlivňujících reaktivní formy kyslíku. V následujících letech kontinuálně probíhala inovace a modernizace základních disciplín v kontextu rozvoje farmaceutických

věd a byly schváleny nové povinné volitelné předměty s cílem vnitřní diferenciacie studia a s perspektivou implementace kreditního systému výuky. Na podporu těchto cílů ústav aktivně vstupoval podáváním projektů v rámci MŠMT a FRVŠ.

V současnosti ÚCHL zabezpečuje výuku těchto povinných předmětů: 1. roč. Obecná a anorganická chemie, 2. roč. Analytická chemie a Farmaceutická chemie, 3. roč. Farmaceutická chemie, 4. roč. Analýza léčiv a Cvičení diplomantů, 5. roč. Cvičení diplomantů. V rámci diferenciacie studia a k rozšíření speciálních znalostí a dovedností ústav zabezpečuje tyto povinné volitelné předměty: Biofarmaceutika, Chemie farmaceutických pomocných látek, Molekulární základy vývoje léčiv, Strukturní biologie a chemie léčiv, Vybrané metody kontroly jakosti léčiv, Základy chemických léčiv, Základy laboratorní techniky, Základy molekulového modelování a podílí se na výuce předmětu Práce s informačními zdroji. Výuka se realizuje formou přednášek, seminářů a praktických cvičení. Farmaceutická chemie je jedním z profilových oborů farmaceutického studia a patří mezi státnicové předměty.

Na ÚCHL bylo od akademického roku 1995/1996 do akademického roku 2007/2008 vypracováno a obhájeno celkově 225 diplomových prací. Převážná většina prací má charakter experimentální a úzce souvisí se zaměřením vědecko-výzkumné činnosti ústavu (VVČ). Od roku 2001 začali podávat přihlášky první zájemci o rigorózní řízení. Do současného období obhájilo svoji rigorózní práci, vykonalo státní rigorózní zkoušku a získalo titul PharmDr. 37 magistrů.

Na základě návrhu akreditační komise Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (MŠMT) dne 27. února 1995 rozhodlo o akreditaci postgraduálního (doktorandského) studia v oboru Farmaceutické chemie. Prvními garanty oboru byli: prof. RNDr. L. Beneš, DrSc., doc. RNDr. M. Blešová, CSc., doc. RNDr. J. Csöllei, CSc. V rámci vědního oboru Farmaceutická chemie jsou studenti doktorandského studijního programu orientováni do oblasti syntézy potenciálních léčiv ze skupiny antioxidantně působících látek, se zaměřením na neurodegenerativní a kardiovaskulární nemoci, na vývoj a aplikaci nebiologických metod stanovení antiradikálového účinku vůči reaktivním formám kyslíku a dusíku a na analytické studie, s použitím nejnovějších instrumentálních metod. V rámci ústavu doposud úspěšně ukončilo doktorské studium 9 studentů. V současnosti studuje v doktorském studijním programu v prezenční formě 5 a v kombinované formě 5 studentů.

VVČ se začala významněji rozvíjet teprve se změnou pracovních a finančních podmínek. Pracovní podmínky byly dostačující především až po dostavbě Pavilonu farmacie a vybavení laboratoří základním materiálem a přístrojovým vybavením, postupně zajišťovaným v rámci projektů „Instrument“ a Výzkumného záměru i drobnou technikou zajištěnou dalšími projekty nebo i převzatou z jiných i mimouniverzitních ústavů. VVČ ústavu se orientuje na syntézu potenciálních léčiv, studium fyzikálně-chemických vlastností, strukturu a analytické studie nových biologicky aktivních látek, ovlivňujících především reaktivní formy kyslíku a dusíku. Jejich patologický nárůst se výrazně podílí na vzniku a rozvoji řady onemocnění (neurodegenerativní, kardiovaskulární, diabetes mellitus aj.). Cílem výzkumu je rovněž vývoj nebiologických metod stanovení aktivity a bioinformačních metod v strukturní analýze proteinů, nukleových kyselin a jejich komplexů s léčivy. Z tohoto zaměření vyplynuly další cíle výzkumu v posledních letech, zaměřeného na inhibici, resp. aktivaci vybraných enzymů, především kaspas, aktivátorů apoptózy,

■ Analytická laboratoř

geneticky řízeného procesu, regulovaného vnějšími i vnitřními faktory a ovlivňujícího vznik a vývoj nemocí, a to jednak nemocí s potřebnou inhibicí apoptózy (neurodegenerativní choroby apod.) nebo aktivací (nádorová onemocnění) jako nejprogressivnějších trendů současného výzkumu. VVČ je realizována ve dvou základních liniích, a to v rámci pokračování v oblasti, která vyplývala z Výzkumného záměru ukončeného v roce 2004 (MŠMT VZ 163700003) a dále v rámci jednotlivě podávaných grantů (GA ČR, IGA MZd a IGA VFU). VVČ je zabezpečena v rozhodujícím objemu akademickými pracovníky ústavu a studenty doktorských studijních programů s podporou grantů interní grantové agentury VFU Brno. V oblasti VVČ se realizuje spolupráce s Ústavem experimentální farmakologie SAV Bratislava, Biofyzikálním ústavem AV ČR v Brně, FaF UKo v Bratislavě, FaF UK v Hradci Králové, Lékařskou a Přírodovědeckou fakultou MU v Brně, Ústavem organické chemie a biochemie AV ČR Praha a Přírodovědeckou fakultou UP v Olomouci.

Při realizaci VVČ ústav využívá laboratoř vybavenou na strukturální identifikaci biologicky aktivních látek syntetizovaných a izolovaných z přírodního materiálu. Laboratoř instrumentálních metod je vybavena moderními přístroji typu: kapalinový chromatograf s hmotnostním, ultrafialovým, fluorescenčním a elektrochemickým detektorem, plynový chromatograf s hmotnostním detektorem, infračervený spektrofotometr a preparativní kapalinový chromatograf s ultrafialovým detektorem. Kromě tohoto přístrojového vybavení má ÚCHL k dispozici: Flash chromatografie, zařízení pro SPE, digitální polarimetr (Optical Activity Ramsey), UV/VIS spektrofotometry (Hewlett Packard 8452 a 8453), automatické titrátory (Mettler a Titronic Universal), NMR Varian Gemini, zařízení pro kapilární elektroforézu s DAD detektorem (systém 3D Agilent) a jiné běžné přístrojové vybavení, které se používá v rámci výzkumu, praktických cvičení, řešení diplomových a doktorských dizertačních prací.

Současná kvalifikační a personální struktura ústavu: prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc. přednosta ÚCHL od 1. října 2004 dosud, prof. RNDr. Luděk Beneš, DrSc., doc. RNDr. Marie Blešová, CSc., doc. Ing. František Pavelčík, DrSc., Mgr. Petr Mokřý, Ph.D., RNDr. Ivo Liška, Ph.D., PharmDr. Oldřich Farsa, Ph.D., Mgr. Kateřina Brychtová, Mgr. Tomáš Goněk, PharmDr. Bc. Tomáš Bartl, RNDr. Anna Lišková, Ph.D., PharmDr. Ing. Radka Opatřilová, Ph.D., PharmDr. Ján Vančo, PharmDr. Josef Jampílek, Ph.D. a Ing. Jiří Dohnal, CSc. U zabezpečení praktických cvičení a práce v laboratořích participují laborantky Danuše Fialová, Bc. Gabriela Jelínková, Anna Sedláčková a Magda Tesařová.

Kromě základních povinností vysokoškolského učitele akademičtí pracovníci ÚCHL vykazují další činnosti, které souvisí s členstvím v profesních a odborných společnostech (Česká farmaceutická společnost, Česká společnost chemická, Slovenská lékařská spoločnosť, Slovenská farmaceutická spoločnosť, Americká chemická společnost, Česká společnost pro biochemii a molekulární biologii, International Union of Crystallography, Česká lékárnická komora, Society for Free Radical Biology and Medicine, International Society for Free Radical Research, Society for Free Radical Research – Europe), s aktivní činností v oborových a VR radách fakult, členstvím v hodnoticích komisích pro habilitační a profesorská řízení, vypracováním oponentských a recenzních posudků, členstvím v komisích grantových agentur a jiných aktivit.

Ústav chemických léčiv v průběhu své existence si vybudoval dobré postavení při zabezpečení vzdělávací činnosti a je garantem povinných předmětů ve všech ročnících studia. V oblasti vědecko-výzkumné činnosti vykazuje významné výsledky v oblasti studia biologicky aktivních sloučenin a úzce spolupracuje s jinými vědeckými pracovišti a fakultami.

■ text: **prof. RNDr. Jozef Csöllei, CSc.**
foto: archiv ústavu

Institut celoživotního vzdělávání a informatiky

Institut celoživotního vzdělávání a informatiky (ICVI) svým názvem patří k nejmladším univerzitním pracovištím VFU Brno, svým posláním a významem však přesahuje hranice alma mater.

Počátky racionálně zdůvodňovaného doplňování a prohlubování získaných vysokoškolských poznatků spadají do roku 1873, kdy bylo přejato nařízení ministerstva vnitra o tzv. fyzikálních zkouškách lékařů a zvěrolékařů. Význam nepřetržitého získávání dalších odborných vědomostí docenily již koncem 19. století zvěrolékařské organizace, které začaly na pořad svých jednání zařazovat odborná sdělení z různých oborů veterinární medicíny. Po první světové válce byly obnoveny vzdělávací aktivity roku 1920, nejčastěji jako tzv. přednáškové schůze v Praze, ale i v jiných městech, zejména

■ Přednáška pro zájemce o studium na univerzitě

■ ICVI sídlí v budově rektorátu

■ Mikroskopické vyšetření nativních preparátů k diagnostice kokciidií u drůbeže

v Brně, kde byla roku 1918 zřízena Vysoká škola zvěrolékařská. V roce 1920 ze zákona č. 133/1920 Sb. vzniká Zvěrolékařská komora, jejímiž členy se stávají všichni autonomní a soukromí zvěrolékaři, státní zvěrolékaři tvoří „Spolek veterinárních lékařů“, podobně i vojenští. Tak vznikl i předpoklad pro rozvoj spolupráce Vysoké školy zvěrolékařské s praxí na úseku dalšího vzdělávání a profesní výchovy zvěrolékařů.

K významným změnám dochází po druhé světové válce, kdy vysoká škola veterinární se usilovně snaží rychle doplnit počty veterinárních lékařů v praxi, ale též zajistit kontinuální pomoc svým absolventům na úseku dalšího vzdělávání, hlavně však ve zvládnutí nových diagnostických a léčebně-preventivních metod. Organizují se tří- až čtyřtýdenní doškolovací kurzy na Vysoké škole veterinární v Brně a na Vysoké škole veterinární v Košicích, zřízené roku 1949. Významně v dalším prohlubování vzdělávání napomohl vysokoškolský zákon č. 58/1950 Sb. a zákon č. 187/1950 Sb., o zvelebování živočišné výroby, které přisoudily velký význam veterinární službě a veterinárním lékařům na úseku živočišné výroby i ochrany zdraví lidí a zvířat. Na návrh tehdejší Veterinární fakulty – ústavu veřejného a soudního veterinářství zřizuje MZVŽ ČSR internátní kurzy pro terénní veterinární lékaře, které zabezpečuje materiálně, ústav je řídí a škola zajišťuje pedagogicky. Tak vzniká základ moderního inovačního postgraduálního studia. Po návratu Veterinární fakulty pod MŠ ČSR zřizuje MZVŽ ČSR své pracoviště. Další vzdělávání dostává v roce 1957 institucionální podobu zřízením Semináře pro doškolování veterinárních lékařů v Pardubicích s pobočkami v Brně, Košicích a Dukovanech. V řízení se vystřídá několik institucí, teprve až k 1. 1. 1968 vzniká v Pardu-

■ Návčik manipulace se zvířaty při přepravě

■ Účastníci kursu pro přepravce zvířat při praktické výuce

■ Chování psů v praktické demonstraci

■ Praktická výuka v manipulaci s hadem

bicích Ústav pro doškolování veterinárních lékařů, podřízený Státní veterinární správě ČR. Pobočky v Brně a Dukovanech zůstávají v činnosti, stejně tak pedagogické zajišťování na katedrách VŠV.

V šedesátých letech se podstatně změnilo postavení VŠV v Brně a jejich kateder ve vztahu k SVS a MZVŽ ČSR. Dochází proto k navázání spolupráce se SVS a ÚDVL na nových principech. SVS MZVŽ ČSR pak vydává v roce 1971 směrnici č.j. 3436, o profesní výchově veterinárních lékařů, techniků a ostatních pracovníků v organizacích SVS. Přesunem ředitelství z Pardubic do Dukovan v roce 1971 se název změnil na Ústav pro další vzdělávání veterinárních lékařů. Počátkem roku 1989 vznikl z ústavu Institut pro další vzdělávání veterinárních lékařů se sídlem v Brně, který k 31. 12. 1991 zanikl na základě delimitační dohody mezi Státní veterinární správou ČR a Vysokou školou veterinární v Brně. Další vzdělávání veterinárních lékařů přešlo od 1. 1. 1992 do působnosti ministerstva školství, resp. Ústavu postgraduálního vzdělávání Vysoké školy veterinární v Brně.

Vznik institutu

Systém dalšího vzdělávání veterinárních lékařů byl poznamenán privatizací veterinární služby v roce 1991, ztrátou výukových a ubytovacích kapacit (Český Brod, Pardubice, Dukovany, Brno). Činnost Ústavu postgraduálního vzdělávání se musela s touto skutečností vyrovnat a hledat řešení v postupně narůsta-

jícím zájmu o další vzdělávání. V polovině roku 1994 bylo přijato rozhodnutí o rekonstrukci objektu č. 6 v areálu vysoké školy, ve kterém byla původně ambulance malých zvířat a stáje. V průběhu jednoho roku se podařilo vybudovat velice solidní provozní, vzdělávací a ubytovací zařízení. Na základě rozhodnutí rektora byl ústav k 1. 9. 1999 přejmenován na Institut celoživotního vzdělávání a stal se univerzitním pracovištěm. Současný název Institut celoživotního vzdělávání a informatiky vyplývá ze změny Statutu VFU Brno, registrovaného MŠMT dne 31. 12. 2001.

Činnost institutu

Činnost Institutu celoživotního vzdělávání a informatiky (ICVI) vychází z Pravidel a podmínek celoživotního vzdělávání na VFU Brno, Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti VFU Brno a Organizačního řádu ICVI.

ICVI organizuje a uskutečňuje specializované studium, kvalifikační kurzy, vzdělávací programy pro vysokoškolské a středoškolské uchazeče k získání způsobilosti k odborným veterinárním činnostem, především v oblasti ochrany zvířat proti týrání, případně odborným činnostem podle zvláštních předpisů. Aktivně se podílí na řešení rozvojových projektů MŠMT, operačního programu Rozvoje lidských zdrojů dotovaného z Evropských sociálních fondů a činnosti Brněnského centra evropských studií. Pro zájemce z řad široké veřejnosti organizuje vzdělávací programy Univerzity třetího věku a přípravný kurs ke studiu na VFU Brno.

Nabídka vzdělávacích akcí pokrývá aktuální legislativní požadavky a poptávku praxe v oblasti celoživotního vzdělávání pracovníků státní správy, zejména v oblasti veterinární péče, bezpečnosti potravin a ochrany zvířat.

Se vstupem České republiky do Evropské unie se otevřela možnost využívat finanční prostředky ze Strukturálních fondů EU. Pro implementaci Evropského sociálního fondu v České republice byl vypracován Operační program Rozvoj lidských zdrojů, a ICVI je zapojen do projektů – rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu; zvyšování profesní kapacity akademických pracovníků a systém vzdělávání v oblasti bezpečnosti potravin. Institut sleduje příslušné výzvy MŠMT v oblasti Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a zapojuje se do mezinárodní spolupráce na úrovni EUCEN – European University Continuing Education Network.

V kategorii kursů orientovaných na výkon povolání organizuje: vzdělávací akce související s atestačním studiem úředních veterinárních lékařů; odborné kurzy se specializací na inseminaci skotu, ovcí, koz a koní; odborný kurs pro odchyt toulavých a opuštěných zvířat a zacházení s nimi, a pro sběr a neškodné odstraňování kadáverů v zájmovém chovu; kurs pro kvalifikované osoby ve výrobě, distribuci a kontrole medikovaných premixů a ve výrobě a uvádění do oběhu medikovaných krmiv; kvalifikační kurzy pro středoškolské a vysokoškolské pracovníky provádějící pokusy na zvířatech nebo kontrolu chovů zvířat, které jsou předepsány zákonem na ochranu zvířat proti týrání; odborné semináře zařazené do systému celoživotního vzdělávání inspektorů státní veterinární správy v oblasti ochrany zvířat a welfare, auditů potravinářských podniků, veterinárních techniků a laborantů.

Kategorie zájmových kursů zahrnuje zkoušky prohlížitelů včelstev, konaných ve spolupráci Českého svazu včelařů a SVS ČR. Ve spolupráci s Českou asociací aviární medicíny organizuje českou drůbežářskou konferenci, zaměřenou na veterinární i chovatelskou veřejnost. V návaznosti na aktivity Veletrhů Brno jsou ve spolupráci pořádány konference o zdravotní nezávadnosti výroby a zpracování potravin živočišného původu Salima, střeoevropský veterinární kongres a doprovodný program mezinárodního veterinárního veletrhu Animal Vetex a Techagro. V oblasti společenské se podílí na organizačním zajištění reprezentačních veterinárních plesů.

Nabídka Univerzity třetího věku zahrnuje akce uskutečněné ve čtyřech oborech: zdraví a léky; člověk a zdravé potraviny; člověk a zvíře; farmacie a veterinární medicína v podmínkách EU. K realizaci projektů významně pomáhá členství v Asociaci univerzit třetího věku ČR a meziuniverzitní výměna zkušeností.

Institut úzce spolupracuje převážně se Státní veterinární správou ČR, Výzkumným ústavem veterinárního lékařství, Ústavem pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a lé-

čiv, Komorou veterinárních lékařů ČR, profesními asociacemi a dalšími veterinárními i neveterinárními institucemi. Velmi dobrá je spolupráce s Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně při řešení projektů z Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů. Mimo tuzemské spolupráce jsou rozvíjeny i kontakty se zahraničními subjekty a podporována je mezinárodní spolupráce v rámci projektů EU a programu Brno, centrum evropských studií.

V rámci své činnosti institut reaguje svou nabídkou na vývoj poznatků vědy a výzkumu ve veterinární medicíně a farmacii a na požadavky veterinární praxe.

text: **Mirko Treu**
foto: autor

■ Atestační zkouška II. stupně

■ Degustace vína na závěr přednášky o zdraví a víně

■ Posluchárna institutu a účastníci studia

Osm let praktické terénní výuky zoologie na ŠZP Nový Jičín

Od našeho nástupu do nově koncipovaného Ústavu biologie a chorob volně žijících zvířat FVHE VFU Brno v letech 2000-2001 vyvíjíme maximální snahu o zkvalitnění výuky zoologie i biologie a genetiky. Realizovali jsme celou řadu inovací, ale zcela nepochybně se nejvýznamnějším obohacením výuky v tomto ohledu stalo zavedení terénní blokované výuky na Novojičínsku se zázemím Střediska účelové činnosti Školního zemědělského podniku Nový Jičín. Na tom se vzácně shodují jak učitelé, tak především sami studenti.

Entomologické cvičení

Had opravdu není slizký...

Praktická výuka zoologie zde byla zahájena v r. 2001. Za 8 let touto výukou prošlo okolo 2 500 studentů. Zatímco vyšší ročníky se na ŠZP zdokonalují v praktických dovednostech a znalostech týkajících se živočišné výroby a klinických disciplín, v 1. ročníku sem studenti obou veterinárních fakult přijíždějí na praktickou výuku zoologie, ekologie a biologie. Tato výuka zde probíhá obvykle v 2. dekádě měsíce května. Letos se jí zúčastnilo 347 studentů magisterského i bakalářského studijního programu včetně 28 zahraničních studentů vyučovaných v anglickém jazyce.

Cílem terénního cvičení je představit studentům živočichy ve vazbě na určité ekosystémy, demonstrovat značnou biodiver-

zitu (druhovou rozmanitost) i v člověkem výrazně pozmeněné a formované krajině, a to na příkladu ptáků jako nejnápadnější složky zoocenóz, dále bezobratlých, obojživelníků a plazů a upozornit je i na nezanedbatelnou „noční směnu“ v podobě hmyzu, drobných zemních savců a netopýrů. Dále chceme představit studentům zoologii jako atraktivní terénní vědní disciplínu a nikoli jen stereotypní mikroskopování preparátů bezobratlých v laboratoři. Tímto pojetím jsme se přiblížili způsobu výuky na přírodovědeckých fakultách a zemědělských univerzitách, kde se terénní cvičení praktikují už dlouhá léta. Jsme přesvědčeni, že biologickému a ekologickému myšlení se nelze naučit z knih, grafů, televize ani internetu. Získané poznatky mohou studenti využít v navazujících disciplínách jako jsou např. parazitologie, choroby plazů, ptáků a drobných savců, choroby zvěře a epizootologie. Doufáme, že po absolvování naší výuky už nebudou veterináři pokládat veškerou lezoucí drobotinu za nedefinovatelné „chrobáky“, a pokud jde o tvory o něco větší a chlupaté, za „nějaké myši“. Naší snahou je podnítit zájem o přírodu, o její ochranu a další sebevzdělávání. Mnozí studenti jsou překvapeni, kolik lze během krátkého pobytu v přírodě, a dokonce i ve vesnici, spatřit a určit druhů ptáků, o kterých dosud neměli ani tušení. Zde je nutno podotknout, že odtrženost dnešních středoškoláků od přírody nabyta neuvěřitelného stupně a na mnohých studentech je zřetelně vidět, že do přírody dosud nikdy nevkročili (rozuměj: přírodu dosud vždy vnímali nejvýš jako zelenou kulisu ke hrám, sportu nebo konverzaci a nikdy se v ní nepohybovali poučeně a s otevřenými očima).

V průběhu let terénní blokovaná výuka pochopitelně procházela různými modifikacemi, podmíněnými do značné míry personálními změnami v ústavu a odborným zaměřením jeho pracovníků. V počátcích byl větší důraz kladen na problematiku myslivecké zoologie. Součástí výuky byly návštěvy oborů a seznámení se s trofejemi daňků. Výuka myslivecké zoologie byla postupně vystřídána herpetologií, entomologií, návštěvami záchrané stanice živočichů a přednáškami o ochraně přírody. V r. 2002 dokonce došlo k obohacení výuky o botaniku. Logistické zabezpečení tehdy vyžadovalo přesuny skupin studentů mezi jednotlivými zaměstnáními mikrobusem a v následujících letech nebyla z různých důvodů již botanika do výuky zařazena. Od r. 2002 zabezpečují zaměstnání věnované problematice drobných zemních savců učitelé ekologie pod vedením doc. MVDr. J. Pikuly, Ph.D., z Ústavu veterinární ekologie a ochrany životního prostředí FVHE. Součástí terénního bloku je rovněž jedno praktické cvičení z biologie a genetiky pod názvem Člověk jako zdroj evolučních změn.

V současné době vypadá program výuky v Kuníně následovně: Po příjezdu, ubytování, školení o bezpečnosti práce a krátké instruktáži studenti kladou sklapovací pasti pro noční odchyt hlodavců v blízkém okolí účelové základny. Následuje večerní přednáška o ochraně přírody a po ní noční odchyt hmyzu na světlo v zámeckém parku. Po něm ještě následuje sledování netopýrů s využitím detektoru jejich ultrazvukových signálů.

Přednášku tradičně zajišťuje zooložka Správy Chráněné krajinné oblasti Poodří Mgr. I. Němečková, Ph.D. Je zaměřena jednak na obecné aspekty ochrany přírody v ČR, jednak na problematiku navštívené CHKO.

Další den ráno studenti sesbírají nakladené pasti s úlovky. Během dne každá skupina po nejméně 12 studentech projde třemi specializovanými zaměstnáními zaměřenými na (1) ekologii zemních savců, (2) entomologii a hydrobiologii a (3) herpetologii. V rámci prvního zaměstnání jsou studenti informováni o systematice, druhové determinaci a ekologii hlodavců a hmyzožravců, o metodách jejich odchyty pro výzkumné účely a o jejich hospodářském a medicínském významu (rezervoárové druhy nákaz s přírodní ohniskovostí). Studenti pak s využitím zoologických klíčů a atlasů samostatně provádějí druhové určení odchycených savců a pitvu vybraných exemplářů s následným odběrem vzorků pro mikrobiologická a sérologická vyšetření.

V rámci druhého zaměstnání jsou studenti v zámeckém parku prakticky seznamováni s metodami odchyty bezobratlých živočichů jako je smýkání, vlnkování, sklepkování, zemní pasti, odchyt planktonkou, bentoskou, využití exhaustoru apod. Odchycení živočichové pomohou studentům k lepší orientaci v řádech hmyzu, v systematice a determinaci pavoukoviců, koryšů, měkkýšů a dalších bezobratlých. Ve třetím zaměstnání druhého dne studentům předvádíme většinu u nás žijících druhů obojživelníků a plazů (živé exempláře v teráriích) a seznamujeme je s jejich určováním, systematikou a ekologií.

Na třetí den připadá vyvrcholení celého pobytu – terénní ornitologická exkurze v trvání 7 hodin, zaměřená na determinaci ptáků pomocí dalekohledů a rovněž akusticky. Během ní vždy 3 skupiny nezávisle na sobě procházejí zhruba 7 km dlouhou trasu územím CHKO a Ptačí oblasti Poodří (a současně přírodní rezervace Bartošovický luh a bažantnice ŠZP) mezi Kunínem a Bartošovicemi. Jedná se o oblast lužních lesů, nere-

gulované řeky Odry, zaplavovaných luk a rybníků chráněných v rámci Ramsarské konvence o mezinárodní ochraně mokřadů s výskytem řady vzácných a ornitologicky atraktivních druhů ptáků. V měsíci květnu je zde v průběhu týdne možno pozorovat přes 100 druhů ptáků, což je téměř třetina všech druhů vyskytujících se v ČR. Naštěstí nám během 8 let počasí přálo natolik, že exkurze zatím nikdy nemusela být zrušena, byť několikrát probíhala v deštivém počasí.

Završením výuky je návštěva Stanice pro záchranu živočichů v Bartošovicích na Moravě. Zde studenti vyslechnou odborný výklad o všech aspektech činnosti stanice, zhlédnou dravce, sovy i další ptáky chované ve voliérách i stálou expozici o přírodě Poodří. Do Kunína se pak vrací autobusem. Většina zaměstnání má trvání dvou výukových hodin, tj. 1,5 hod čistého času. Jako kompenzaci za dobu strávenou mimo Brno (někdy včetně víkendu) studentům odpouštíme v Brně 4 cvičení ze zoologie, tedy celkem 8 hodin praktické výuky. Výuku

■ Jestlípak se něco chytilo (hydrobiologické cvičení)

■ Pitva odchycených hlodavců

■ V daňčí oboře

zajišťuje 10 učitelů a jedna laborantka. Z terénního cvičení studenti zpracovávají a odevzdávají písemné protokoly.

Doprava z Brna do Kunína a zpět je realizována autobusem VFU Brno. Stravování pro zájemce je zajišťováno v závodní jídelně ŠZP a ubytování v ubytovacím zařízení ŠZP o kapacitě téměř 100 lůžek. Do Kunína studenti denně přijíždějí zpravidla po 3 skupinách a zůstávají zde vždy necelé 3 dny, takže po většinu dní jedenáctidenního bloku zde současně pobývá nejméně 6 skupin po 12 i více studentech. Je zřejmé, že tyto „velké manévry“ jsou organizačně a logisticky docela náročné a vyžadují

jí i pochopení vyučujících ostatních disciplín. Dnes se nám už zdá těžko uvěřitelné, že v r. 2001 zajišťovali celou výuku pouze 4 učitelé. Díky menšímu počtu studentů a pouze dvoudenním turnusům celý terénní blok trval jen týden. Během ornitologické exkurze jsme denně chodili téměř 2x delší trasu než dnes (Kunín-Bartošovice a zpět), a to za poloviční dobu (3,5 hod). Jeden z učitelů ji dokonce musel pravidelně absolvovat dvakrát denně (více než 20 km), a to po celý týden. Ve večerních hodinách navíc denně prezentoval přednášku z ornitologie. Dnes je odborný program méně uspěchaný, podstatně bohatší a kvalitnější. Několik dnů terénního výjezdu tak poskytuje i příležitost ke stmelení studentského kolektivu večer u táboráku nebo ve zdejších zábavních podnicích. Závěr druhého dne pobytu zájemcům umožňuje i návštěvu zámku Kunín, který prošel rozsáhlou rekonstrukcí v jeden z nejkrásnějších zámků na Moravě a ti, kdo jej ještě pamatují jako zchátralou ruinu, by jej dnes

■ V záchrané stanici

určitě nepoznali. Není bez zajímavosti, že odchovancem zdejší zámecké školy byl i celosvětově uznávaný zakladatel klasické genetiky Johann Gregor Mendel, rodák z nedalekých Hynčic. K zájmu o přírodní vědy byl přiveden svými učiteli, což může být výzvou i pro současné pedagogy VFU Brno.

Až na nepatrné výjimky studenti z Kunína odjíždějí spokojeni a s příjemnými vzpomínkami na dny strávené na Novojičínsku. Toto tvrzení si troufáme vztáhnout i na ty jedince, kteří se vědomě či podvědomě vzpírají veškerým našim snahám o jejich vzdělání a výchovu ke kladnému vztahu k přírodě a její ochraně. I ti si zde totiž najdou svou ekologickou niku a ožijí aspoň dočasně ve večerních hodinách v šantánovém příšeří místního bowlingového klubu. Někteří absolventi dokonce označili dny strávené v 1. ročníku na Novojičínsku za nejprjemnější zážitek během celého studia na VFU a známe studenty, kteří se tohoto výjezdu zúčastnili opakovaně.

Závěrem je třeba zmínit, že naše dlouholeté úspěšné působení v Kuníně bylo umožněno i díky vstřícnosti řady zainteresovaných osob, z nichž jmenujme alespoň ředitele ŠZP MVDr. L. Kroupu, kastelána zámku Kunín PhDr. J. Zzulčíka, starostku Kunína paní D. Novosadovou, vedoucího stanice v Bartošovicích pana P. Orla a jejího zaměstnance pana J. Kašinského, a ze správy CHKO Poodří jejího vedoucího Mgr. I. Bartoše a Mgr. I. Němečkovou, Ph.D.

text: **doc. MVDr. Jiří Klimeš, CSc.,**
prof. MVDr. Ivan Literák, CSc.

foto: L. Ščepková, S. Vostrejšová, A. Pospíšilová

Pohledy studentů

Lucie Kulatá, 1. ročník :

Terénní cvičení ze zoologie mě velmi překvapilo. Popravdě totiž ani já, ani někteří moji přátelé jsme se zpočátku vůbec netěšili – zápočtový týden na krku, starostí až nad hlavu, honili jsme každou minutu. Ale už při nasednutí do školního autobusu ze mě nějak to napětí opadlo, prolétl okolo mě závan nostalgie, kdy jsme jako malí absolvovali různé školní výlety a taktéž společně trávili cestu v autobuse...

Když jsme dorazili na místo, na školní povinnosti už jsme všichni docela zapomněli. Alespoň na mě příroda zapůsobila jako omamná látka; počasí se velice vydařilo, což příjemnému zážitku jen přidalo.

Při různě zaměřených cvičeních jsme se seznamovali se zvířaty, která u nás můžeme vidět. Vše bylo velmi zajímavé, rozhodně se nemohlo stát, aby někdo „usínal“ při poutavých

■ Z ornitologické exkurze

■ Zasněcování do tajů herpetologie

vyprávěních; zde bylo důležité především to, že vše, o čem se mluvilo, jsme si mohli prohlédnout.

Podle mého názoru mají lidé dnes podvědomý pocit, že u nás vlastně už nic nežije, jednou za půl roku člověk uvidí při cestě svým autem na poli srnku, možná zajíce, a myslí si, že tím fauna naší přírody končí. Tak například zpěv ptáků všichni dnes už naprosto ignorují – já jsem na tom byla stejně. Měla jsem pocit, že vrabec, kos a kachna divoká jsou jediní ptáci, co se tu vyskytují a že jiné stejně nikdy neuvidím. Naštěstí zážitek z ornitologické vycházky mi ukázal, jak moc jsem byla slepá. Viděli (a slyšeli) jsme opravdu velké množství

druhů ptáků a já jsem od začátku do konce vycházky byla stále něčím překvapená.

Opravdu to byl skvělý zážitek, až se úplně stydím, jak jsem se předtím na přírodu dívala (nebo spíš nedívala). Co bylo ale těžké, byl návrat do města. Ještě minimálně dva dny jsem se nemohla aklimatizovat na šed' a povinnosti...

Na závěr bych snad jen řekla, že jsem opravdu vděčná lidem, kteří pro nás takovou akci zorganizovali, budu na ni vzpomínat jen v dobrém.

Jiří Žák, 1. ročník:

Na toto třídní cvičení jsem se moc těšil, nejen protože mám slabost pro přírodu a volně žijící zvířata, ale výjezd jsem také vnímal jako skvělou příležitost odpočinout si od náročného studia. Většina mých spolužáků se na výjezd také těšila, ať už na krásnou přírodu, nebo na nové mimoškolní zážitky. Po příjezdu do Kunína jsme čekali nějaký, alespoň malý, uvítací výbor, ale nikoho z našich vyučujících jsme nezahledli. Avšak po chvíli jsme se dočkali. Prof. Literák a doc. Klimeš se vrátili z již několikáté ornitologické vycházky. Přesto na nich nešla vidět žádná únava, což mě i mou skupinu poměrně udivilo. Zato dr. Sychra vypadal jako v posledním tažení. Zeptal jsem se ho, proč vypadá tak vyčerpaně, načež mi odvětil: „To víte, my jsme tady už přes týden, ale každý den stále přijíždějí noví a čerství studenti.“ Což byla samozřejmě pravda. Moje skupina již byla několikátá v pořadí. Avšak na terénních cvičeních na sobě dr. Sychra nedal znát ani trochu únavy a vždy byl plný energie. Při nastražování sklapovacích pastí šlo často o zdraví prstů. Předčasná sklapnutí nevěstila nic dobrého. Naštěstí jsme to zvládli bez úrazu. Nemohli jsme si nevšimnout místních zákazových dopravních značek, na nichž bylo napsáno „Mimo VFU“. Ve většině z nás tehdy zaplápal jakýsi plamen hrdosti, že škola, kterou studujeme, má své vlastní dopravní značky. Večerní cvičení s panem dr. Sychrou bylo velice poutavé. Málokdo dnes chodí v noci s baterkou po zámeckém parku a hledá bezobratlé živočichy. Mně osobně

se nejvíce líbilo noční pozorování a poslech netopýrů za pomoci speciálního detektoru. Ještě ten večer jsme se šli odreagovat do místní restaurace. Naši vyučující hráli bowling, neodolal jsem a dotázal jsem se, zdali bych se nemohl přidat. Zprvu jsem se bál, že se pouze zaháním a budu poslední, ale nakonec se mi docela dařilo, ale věřte mi, že pány dr. Širokého a dr. Sychru lze jen těžko porazit. Dr. Široký nám druhý den odpoledne představil své oblíbené živočichy. Byla to poměrně rozsáhlá sbírka obojživelníků a plazů. Ten den bylo moc krásně, až na to, že nás vyrušoval jeden z místních traktoristů, který kolem nás neustále projížděl. Večer se mnoho studentů sešlo u táboráku a zábava trvala až do ranních hodin. Někteří „študáci“ šli spát jen několik málo hodin před zahájením dalšího programu terénního cvičení, kterým byla ornitologická vycházka. Ta byla opravdovou třešničkou na dortu. Díky ní jsem si uvědomil, jak je svět ptactva rozmanitý. Škoda, že jsme museli jít poněkud svižněji, abychom vše stihli. Nestačil jsem fotit a zároveň pozorovat ptactvo. Když jsme konečně dorazili do Záchrané stanice, tak někteří studenti vypadali tak zmoženě a vyčerpaně, že by asi nejdříve sami využili pomoci, jakou záchrané stanice ČSOP poskytují volně žijícím živočichům.

Toto terénní cvičení se mi zalíbilo natolik, že jsem se rozhodl zúčastnit se i příští rok. Tato školní akce není jen jakýsi školní výlet. Má ukázat studentům, že svět se hemží i jiným životem, než je ten lidský a že veterinární lékařství se netočí pouze kolem domácích zvířat jako je pes, kůň, skot apod., ale také kolem zvířat volně žijících. A to se našim vyučujícím opravdu ukázat povedlo. Věřím, že se terénní cvičení mým spolužákům líbilo stejně jako mně. Jak mi říkal jednou prof. Literák: „... původní příroda jako taková již v ČR není...“ A proto je třeba ukázat lidem, zvláště pak studentům, že i ta příroda, která nás nyní obklopuje, je nesmírně zajímavá a měla by se adekvátně chránit. Neznám lepší způsob, jak ve studentovi vzbudit zájem o přírodu a volně žijící zvířata, než ho vzít na pár dní právě do přírody.

Činnost Unie studentů farmacie

Unie studentů farmacie je studentskou organizací působící při Farmaceutické fakultě Veterinární a farmaceutické univerzity. Od založení dne 28. března 1994 je jejím posláním propagovat profesionální růst členů formou rozšiřování a doplňování odborného vzdělání, pomáhat při reprezentaci a rozmístění svých členů v praxi doma i v zahraničí, aktivně spolupracovat s dalšími studentskými i odbornými organizacemi u nás i v zahraničí a v neposlední řadě zajišťovat kulturní a společenské zázemí pro své členy. Zároveň usnadňuje komunikaci mezi vedením fakulty a studenty.

V současné době má Unie 45 členů. V čele této organizace stojí pětičlenný výbor, jenž je tvořen prezidentem, dvěma viceprezidenty, tajemníkem a pokladníkem. Posledním členem výboru je jazykově nadaný student, který zastává pozici viceprezidenta pro zahraničí. Výbor je každoročně volen Valnou hromadou, které se účastní všichni členové Unie.

Podařilo se nám navázat na tradici Farmaceutických plesů, které se zde pořádaly před zrušením fakulty v roce 1960 a jejichž pořádání Unie od obnovení výuky farmacie v Brně v roce 1991 zajišťuje. V letošním roce jsme mohli uspořádat již XIII. Ples farmaceutů, kterého se jako již tradičně zúčastnili představitelé a absolventi nejen naší univerzity, ale i sesterských fakult a univerzit. Při příležitosti této akce se rovněž dala dohromady studentská kapela Five days band, jež v následujících měsících nacvičila několik dalších písní, se kterými krátce před koncem dubna vystoupila před padesátkou studentů naší univerzity.

Příkladem spolupráce naší organizace s fakultou je pořádání Studentské vědecké konference, kde každoročně studenti všech ročníků prezentují výsledky své vědecké činnosti. Nejlepších šest autorů je odměněno Cenou děkana farmaceutické fakulty a zvolení studenti postupují do nadnárodního kola, kde soupeří se studenty farmaceutických fakult

■ XII. ples farmaceutů (březen 2007)

Univerzity Karlovy v Hradci Králové a Univerzity Komenského v Bratislavě.

Mezi dalšími akcemi, které Unie pořádá, je třeba vyzdvihnout Veletrh pracovních příležitostí a odborné semináře. Veletrh je pořádán jednou za půl roku. V oblíbenosti jej mají zejména studenti vyšších ročníků, kteří získají představu jak o zaměření společností, tak i o průběhu pracovního pohovoru a aktuálních volných pracovních pozicích. Odborné semináře jsou pořádány vždy na základě poptávky studentů po informacích k danému tématu. Unie má rovněž nezastupitelnou roli v péči o studenty nastupující do prvního ročníku. Naším hlavním úkolem je seznámit nováčky s neznámým prostředím a poradit, jak úspěšně vkročit do studia.

V zájmu utužení vzájemného přátelství jsme se vloni společně vypravili splout řeku Vltavu. Protože tato akce měla obrovský úspěch, rozhodnutí uspořádat podobný výlet i letos na sebe nenechalo dlouho čekat. Letos v červenci se chystáme dobýt řeku Ohři.

Díky vstřícnému přístupu pana rektora byly naše prostory v roce 2007 zrekonstruovány. Od zimního semestru téhož roku tak můžeme našim členům nabídnout samostatnou studovnu s kopírkou, hlavní místnost se dvěma počítači, tiskárnou a scannerem a v neposlední řadě kompletně zařízenou kuchyňku. Díky umístění našich prostor jen několik desítek metrů za fakultou farmacie mohou členové strávit svůj volný čas jak studiem, tak odpočinkem.

Unie studentů farmacie je nevýdělečnou organizací a je tudíž plně závislá na sponzorských darech a příspěvcích. Tyto příspěvky jsou používány na provoz a zlepšení technického zázemí, pořádání Studentské vědecké konference, plesu a dalších akcí.

Do budoucna máme v plánu pořádat akce nového typu, za které považují například soutěž v dispenzačních doved-

nostech. Dále bychom rádi zakoupili nové publikace do naší knihovny, kterou mají studenti k dispozici ve studijní místnosti.

text: **Daniel Pěček, prezident**

foto: archiv USF

■ Vítání prváků (říjen 2007)

■ Cesta vstříc Českému Krumlovu (Vltava, červenec 2007)

Státní veterinární správa

Dne 3. 12. 2007 se na pozvání rektora Veterinární a farmaceutické univerzity Brno uskutečnilo setkání ústředních ředitelů SVS, a to doc. MVDr. Antonína Kozáka, Ph.D., MVDr. Josefa Holejšovského, Ph.D. a současného ústředního ředitele SVS, doc. MVDr. Milana Maleny, Ph.D. (MVDr. Jiří Ládr se z náhlých zdravotních důvodů na poslední chvíli ze setkání omluvil.) Takovéto jednání se uskutečnilo poprvé a rektor VFU Brno a ústřední ředitelé diskutovali vznik, vývoj a současné postavení Státní veterinární správy.

Státní veterinární správa vznikla rozhodnutím ministra zemědělství k 1. září 1967 jako Ústřední veterinární správa se sídlem v Praze. K 1. 1. 1969 byla rozhodnutím ministra provedena změna názvu na Státní veterinární správa v Praze. Státní veterinární správa byla budována v rámci tehdejších společenských podmínek jako instituce zastřešující veškerou veterinární péči vykonávanou v tehdejší Československé republice, a to zejména terénní diagnostickou, terapeutickou a preventivní veterinární péči a kontrolní a dozorovou veterinární činnost (krajská veterinární zařízení a okresní veterinární zařízení), veterinární nemocnice a ošetřovny, laboratorní diagnostickou veterinární činnost (státní veterinární ústavy), asanační činnost (veterinární asanační ústavy), postgraduální veterinární vzdělávání (ústav pro další vzdělávání veterinárních lékařů), kontrolu veterinárních léčiv a biopreparátů (ústav pro kontrolu veterinárních léčiv a biopreparátů) a další. SVS se opírala o zákon č. 66/1961 Sb., o veterinární péči a k němu prováděcích předpisů, zejména na úrovni vyhlášek, směrnic a pokynů. Prvním ředitelem Státní veterinární správy byl prof. MVDr. Ladislav Polák, CSc., který funkci vykonával do roku 1985.

V období od roku 1986 do roku 1990 SVS pokračovala v předchozí koncepci zastřešení veškeré veterinární péče a jejího přímého řízení. Byla vytvořena zcela nová veterinární legislativa zahrnující nový zákon č. 87/1987 Sb., o veterinární péči a k němu systém vyhlášek upravujících podrobněji podmínky veterinární péče. Bylo posíleno postavení veterinárního dozoru, a to zejména vytvořením právních institutů závazného pokynu, závazného posudku, mimořádného veterinárního opatření, ukládání pokut v přestupkovém a správním řízení orgány veterinární správy. Došlo k změnám v rámci systému organizací SVS, z krajských a okresních veterinárních zařízení vznikly krajské a okresní veterinární správy. Byl prosazován vznik podnikových veterinárních lékařů, který však nebyl veterinárním stavem v zásadě akceptován. Ústředního ředitele SVS vykonával MVDr. Ing. Josef Křeček až do začátku roku 1990, kdy v rámci společenských změn rezignoval na tuto funkci.

Další období činnosti SVS lze datovat od začátku roku 1990. V tomto období vznikala novela zákona o veterinární péči, později přijatá jako zákon č. 131/1991 Sb., která umožnila vznik soukromé veterinární praxe. Následný proces privatizace terénní veterinární praxe byl poměrně rychlý a úspěšný. Státní veterinární správa a s ní krajské a okresní veterinární správy byly nově organizovány jako kontrolní a dozorové orgány zejména v oblasti epizootologie, hygieny potravin a veterinární ekologie. Veterinární ošetřovny a ne-

■ Zleva: doc. Kozák, MVDr. Holejšovský, doc. Malena, prof. Večerek

mocnice byly privatizovány, zásadní státní veterinární ústavy zůstaly pod organizační strukturou SVS a některé byly zejména z ekonomických důvodů rušeny, veterinární asanační ústavy byly privatizovány, ústav pro další vzdělávání veterinárních lékařů byl delimitován na VFU Brno, Ústav pro kontrolu veterinárních léčiv a biopreparátů byl začleněn přímo pod ministerstvo zemědělství. V tomto období byla přijímána výrazná opatření proti salmonelózám v chovech, zejména drůbeže. Funkci ústředního ředitele vykonával v tomto období MVDr. Jiří Ládr, a to až do poloviny roku 1992, kdy se vrátil na Krajskou veterinární správu do Plzně. Poté několik týdnů vykonával funkci ústředního ředitele Státní veterinární správy MVDr. Ondřej Rychlík, kterého však nový ministr zemědělství v červenci 1992 z funkce odvolal.

V období od poloviny roku 1992 byla činnost Státní veterinární správy a krajských a okresních veterinárních správ stabilizována. Byl posílen výkon dozorové činnosti na úrovni krajských a okresních veterinárních správ. Začal být připravován nový veterinární zákon a k němu prováděcí vyhlášky. Tento zákon později nabyt platnosti a účinnosti jako zákon č. 166/1999 Sb. Nový zákon posiloval dále postavení krajských a okresních veterinárních správ v dozorové činnosti v chovech zvířat, při přepravě a porážení zvířat a při dozoru nad výrobou, přepravou a prodejem surovin a potravin živočišného původu. Autorita Státní veterinární správy a krajských a okresních veterinárních správ byla akceptována také v novém zákoně o potravinách, v novém zákoně na ochranu zvířat proti týrání, v zákoně upravujícím problematiku šlechtění, plemenitby, označování a evidenci zvířat, v zákonech upravujících zacházení s léčivými přípravky, návykovými látkami, chemickými látkami, a v dalších předpisech, které upravovaly další oblasti a jež se současně vztahovaly k veterinární péči. V tomto období byla řešena epizootie klasického moru v chovech prasat. Od poloviny roku 1992 do poloviny roku 1999 vykonával funkci ústředního ředitele MVDr. Antonín Kozák, který po odvolání přešel na funkci vrchního inspektora pro hygienu Městské veterinární správy v Praze a v roce 2002 na funkci ředitele Městské veterinární správy v Praze.

Období od poloviny roku 1999 je spojeno se změnami ve veterinární legislativě v rámci harmonizace právních předpisů upravujících veterinární péči v České republice s právními předpisy zaměřenými na veterinární problematiku v Evropské unii. V tomto období docházelo k několika novelizacím veterinárního zákona a prováděcích vyhlášek včetně vzniku dalších vyhlášek upravujících veterinární péči. Veterinární správa byla v této době pod výraznou kontrolou orgánů Evropské unie, které hodnotily nejen shodu českých veterinárních předpisů s evropskými, ale také konkrétní provádění dozorové činnosti orgány veterinární správy a úředními veterinárními lékaři. Státní veterinární správa a další orgány veterinární správy přípravu na vstup a vlastní vstup do Evropské unie úspěšně zvládly. Organizačně došlo s celostátním zrušením okresů k zrušení okresních veterinárních správ a z ekonomických důvodů byl redukován počet státních veterinárních ústavů. V tomto období byly laboratorně zjišťovány jednotlivé případy bovinní spongiformní encefalopatie v chovech skotu a byla proto přijímána opatření k potlačení tohoto onemocnění. Funkci ústředního ředitele vykonával MVDr. Josef Holejšovský, a to až do září roku 2004, kdy po odvolání odešel ze Státní veterinární správy a začal působit na České zemědělské univerzitě v Praze.

V dalším období byla česká veterinární legislativa harmonizována s nově vznikajícími předpisy Evropské unie upravujícími oblast bezpečnosti, zdravotní nezávadnosti a hygieny potravin. Došlo k několika změnám veterinárního zákona a prováděcích vyhlášek a k přechodu na přímou působnost nařízení Evropské unie. V činnosti veterinárních správ byla postupně v souladu s předpisy Evropské unie posilována činnost veterinárních správ v oblasti bezpečnosti potravin. Dosavadní působení Státní veterinární správy a krajských veterinárních správ v tomto procesu je z pohledu výsledků této činnosti úspěšné. V tomto období se v Evropě objevila epizootie ptačí chřipky, a proto byla přijata opatření k ochraně chovů drůbeže. Funkci ústředního ředitele Státní veterinární správy vykonává od září 2004 MVDr. Milan Malena.

V současné době je Státní veterinární správa České republiky významným správním orgánem v oblasti veterinární péče, u kterého nachází své uplatnění významný počet absolventů Veterinární a farmaceutické univerzity Brno.

text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**
foto: archiv redakce

Setkání rektora s prezidenty Komory veterinárních lékařů České republiky

Na pozvání rektora Veterinární a farmaceutické univerzity Brno se uskutečnilo dne 21. 12. 2007 setkání rektora VFU Brno a bývalých (a současného) prezidentů KVL ČR. Setkání se zúčastnili prof. MVDr. Zdeněk Věžník, DrSc., prezident KVL ČR v letech 1991 až 1992, MVDr. Zdeňka Dvořáková, prezidentka KVL ČR v letech 1993 až 1995, MVDr. Jiří Krabička, prezident KVL ČR v letech 1995 až 2001 (který se však na poslední chvíli ze setkání ze zdravotních důvodů omluvil), MVDr. František Šprucek, Ph.D., prezident KVL ČR v letech 2001 až 2003, MVDr. Jan Bernardy, prezident KVL ČR v letech 2003 až 2005, MVDr. Karel Daniel, prezident KVL ČR v letech 2005 až doposud. Setkání bylo velmi přátelské a účastníci diskutovali významné etapy rozvoje této profesní stavovské organizace.

Komora veterinárních lékařů České republiky vznikla na základě zákona č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky. Sídlem KVL ČR se stala Vysoká škola veterinární v Brně.

Ustavující sněm se konal 1. října 1991 v Paláci kultury v Praze. Jednání sněmu se účastnilo 1 600 delegátů. Prvním prezidentem Komory se stal doc. MVDr. Zdeněk Věžník, CSc., pracovník Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Brně. Komora veterinárních lékařů ČR byla zakládána s myšlenkou jednotné stavovské organizace pro všechny veterinární lékaře v České republice, postavenou na tradicích předválečné Zvěrolékařské komory, z jejíhož poslání, organizace, fungování

Setkání prezidentů KVL ČR s rektorem VFU Brno. Zprava: prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. – rektor VFU Brno, MVDr. František Šprucek, Ph.D., prezident KVL ČR v letech 2001 až 2003, MVDr. Zdeňka Dvořáková, prezidentka KVL ČR v letech 1993 až 1995, prof. MVDr. Zdeněk Věžník, DrSc., první prezident KVL ČR v letech 1991 až 1992, MVDr. Jan Bernardy, prezident KVL ČR v letech 2003 až 2005, MVDr. Karel Daniel, současný prezident KVL ČR od roku 2005

a zkušeností se při zakládání Komory vycházelo. doc. Věžník vykonával funkci prezidenta v letech 1991 až 1992.

Druhou prezidentkou v letech 1993 až 1995 byla MVDr. Zdeňka Dvořáková. V období svého působení řešila proble-

matiku stabilizace Komory veterinárních lékařů ČR, kdy byly budovány vnitřní struktury KVL ČR a vnější postavení KVL ČR v právním systému i ve společnosti. Vyvíjel se také vztah soukromých veterinárních lékařů a státních veterinárních lékařů.

MVDr. Jiří Krabička byl třetím prezidentem KVL ČR. Jako prezident Komory působil v letech 1995 až 2001.

MVDr. František Šprucek, Ph.D., působil jako prezident v období let 2001 až 2003. Svě úsilí věnoval změně v ekonomickém směřování KVL ČR a zabýval se také při svém působení ve funkci prezidenta KVL ČR řešením personálních vztahů.

MVDr. Jan Bernardy byl pátým prezidentem KVL ČR a působil v letech 2003 až 2005. V jeho období se KVL ČR věnovala zvyšování úrovně vnějšího pohledu na KVL a zaměřil se na personální stabilizaci uvnitř KVL ČR.

MVDr. Karel Daniel působí ve funkci prezidenta od roku 2005 a je šestým prezidentem v 17leté historii Komory. Při jeho působení ve funkci prezidenta Komory začala KVL ČR vytvářet potenciál a zejména ekonomický prostor pro její další rozvoj.

Členem KVL ČR musí být veterinární lékař, který vykonává veterinární léčebnou a preventivní činnost. KVL ČR svým členům vydává osvědčení o splnění podmínek pro výkon veterinární léčebné a preventivní činnosti. Dbá o to, aby veterinární lékaři poskytující veterinární péči v rámci soukromé veterinární praxe vykonávali své povolání odborně, v souladu s jeho etikou a způsobem stanoveným obecně závaznými právními předpisy a řády KVL ČR. V tomto smyslu Komora uplatňuje disciplinární pravomoc nad svými členy. KVL ČR prosazuje a hájí práva a profesní zájmy svých členů. Komora pro své členy vydává časopis Zvěrokruh obsahující informace o činnosti KVL a jejích orgánů a komisí, informace významné pro činnost veterinárních lékařů v soukromé veterinární praxi a další informace ze života veterinárního stavu.

KVL ČR je významnou organizací, která zastřešuje působení absolventů Veterinární a farmaceutické univerzity Brno v soukromé veterinární praxi.

 text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.**

foto: archiv redakce

Česká lékárnická komora

Partnerskou organizací pro Veterinární a farmaceutickou univerzitu Brno je z pohledu profesního sdružování absolventů Farmaceutické fakulty univerzity Česká lékárnická komora. Česká lékárnická komora (ČLK) vznikla na základě zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře. Ustavující sjezd ČLK se uskutečnil 28.–29. září 1991. ČLK je profesní stavovskou samosprávnou organizací, své sídlo má v Praze.

Mezi hlavní úkoly ČLK patří dohled nad řádným výkonem lékárnického povolání, nad odborností a etickým chováním lékárníků. Organizuje kontinuální vzdělávání lékárníků (od roku 1998) a garantuje akce kontinuálního vzdělávání jiných organizátorů, má zástupce ve zkušebních komisích při specializačním vzdělávání lékárníků, u aprobačních zkoušek (uznávání vzdělání cizinců z nečlenských zemí EU). Komora vydává osvědčení pro odborné zástupce a lékárníky – provozovatele lékáren. Dále hájí zájmy svých členů spojené s výkonem lékárnického povolání (profesní, hospodářské i sociální) a zastupuje své členy na veřejnosti. V souladu se zákonem ČLK řeší stížnosti na výkon lékárnického povolání, ale vykonává i vlastní kontrolní činnost v lékárnách, vede disciplinární řízení a může ukládat disciplinární tresty svým provinilým členům.

ČLK svou organizační strukturou odpovídá samosprávným organizacím a je vybudována na územním principu. Základním článkem jsou okresní sdružení lékárníků (některé okresy mohou být sloučené). V čele okresních sdružení stojí volené představenstvo, které má 7 až 11 členů.

Od července 1999 ČLK vydává stavovský Časopis českých lékárníků, který je zdarma distribuován všem jejím členům. ČLK vyvíjí činnost i v oblasti práce s veřejností, např. od roku 1999 organizuje Den lékáren.

Členy ČLK mohou být všichni absolventi oboru farmacie. Pro farmaceuty pracující v lékárnách (lékárníky) v České republice je členství povinné.

ČLK byla od roku 1996 členem-pozorovatelem a od roku 2004 je řádným členem Sdružení lékárníků Evropské unie (Pharmaceutical Group of the European Union – PGEU) se sídlem v Bruselu. Od konce roku 1999 je členem odborné organizace EuroPharm Forum se sídlem v Kodani.

 text: **doc. RNDr. Josef Kolář, CSc.**

foto: archiv dr. Braunera

 Znak ČLK

Konference mladých vědeckých pracovníků 2008

Dne 28. 5. 2008 proběhl již X. ročník Konference mladých vědeckých pracovníků – studentů doktorského studijního programu.

Jednání na konferenci probíhalo v několika sekcích, a to Hygiena a technologie potravin a mikrobiologie potravin, Výživa, dietetika hospodářských zvířat a hygiena vegetálií, Veterinární ekologie, Veřejné veterinářství, Veterinární biochemie, chemie a biofyzika, choroby zvířat.

Konferenci zahájila paní prodávka doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., moderování jednotlivých sekcí se ujali prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc., MVDr. Renáta Karpíšková, Ph.D., prof. Ing. Eva Straková, Ph.D., doc. RNDr. Miroslava Beklová, CSc. a doc. MVDr. Ladislav Malota, CSc.

V průběhu konference studenti prezentovali výsledky své vědecké práce, po ukončení přednášek v rámci sekce probíhala diskuse. Témata prací byla velmi různorodá a zajímavá, nejvíce přednesených příspěvků bylo v sekci Hygiena a technologie potravin, mikrobiologie potravin. Úroveň prací a prezentací byla hodnocena odbornou komisí složenou z pověřených pedagogů ústavů FVHE VFU Brno.

Konference se aktivně zúčastnilo 26 studentů, převážně z VFU Brno, nechyběli však také studenti UVL Košice a SPU Nitra.

Hodnotící komise

Nejlepší práce byly oceněny. Diplomy a finanční odměnu, které těm nejlepším předala prof. MVDr. Iva Steinhauserová, CSc., prorektorka VFU Brno, získali Mgr. Tereza Gelbíčová, MVDr. Tomáš Nekvapil, Mgr. Petr Podzemný, MVDr. Miroslava Friedman a Ing. Zuzana Čanakyová.

Konference představuje významnou příležitost pro setkání mladých vědeckých pracovníků a výměnu odborných názorů.

text: **doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.**
foto: archiv FVHE

Hygiena alimentorum XXIX.

Ve dnech 5. až 7. května 2008 se konal v hotelu Patria ve Štrbském Plese již 29. ročník mezinárodní vědecké konference s názvem „Kvalita masa a masových výrobků“. Konference je pořádána Univerzitou veterinárskeho lekárstva v Košicích ve spolupráci se Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky a na letošní konferenci se organizačně dále podílely Slovenský zväz spracovateľov mäsa a Centrum excelentnosti potravinárskeho výskumu.

Této tradiční odborné akce, zaměřené na kvalitu a hygienu produktů živočišného původu, se jako každý rok zúčastnilo kolem 180 účastníků. Na odborné úrovni konference se svými příspěvky podíleli kromě slovenských účastníků také odborníci z České republiky, Polska, Rakouska, Řecka, Itálie a Chorvatska.

Letošní ročník byl věnován životnímu jubileu prof. MVDr. Jána Plevy, DrSc., který je zakladatelem konference. Význam a přínos pana profesora pro univerzitu a hygienu potravin zvýdhl ve své přednášce prof. MVDr. Rudolf Cabadaj, Ph.D., a byl oceněn také udělením pamětní medaile Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Bezpečnost potravin je v současnosti prioritou a orgány veterinární správy mají při kontrole bezpečnosti masa a masných výrobků nezastupitelnou roli. Ve svém příspěvku to zdůraznil

Zahájení konference

ústřední ředitel Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky a doložil jejich činnost na řadě výsledků.

Jedním z diskutovaných témat z oblasti nemocí přenosných na člověka prostřednictvím živočišných produktů byla problematika trichinel, kdy nadále představuje největší hrozbu maso černé zvěře.

Z obecného pohledu je však zřejmé, že masné výrobky nepředstavují významné ohrožení zdraví člověka ve spoje-

ni s původci onemocnění z potravin, protože nosným tématem většiny přednášek i posterů byla kvalita masa a masných výrobků, která je nepříznivě ovlivněna v důsledku snižování podílu masa a používání různých náhrad a aditivních látek. Tato skutečnost souvisí s postupným uvolňováním legislativních norem kvality.

V dalších přednáškách byly představeny cesty k opětovnému zvyšování kvality masných výrobků. Z předchozího vyplývá, že jednou z možností je úprava legislativy, a také národní programy pro podporu domácích výrobků a udělování značek kvality, případně podpora tradičních specialit.

Velký význam pro zvýšení kvality masných výrobků má podle odborníků chování spotřebitelů, kteří nenásilnou cestou donutí obchod a výrobce nabízet odpovídající kvalitní sor-

timent masných výrobků. Toto je však proces dlouhodobý a rovněž spjatý s naplňováním legislativních podmínek, např. na označování masných výrobků.

Konference přinesla řadu nových poznatků a možnost prohlubovat již existující nebo navázat nové osobní kontakty. Ideální příležitost pro to poskytl společenský večer.

Také letošní ročník konference podobně jako předchozí ukázal směry, kterými se současná, lze říci evropská, potravinářská věda ubírá v oblasti problematiky masa a masných výrobků. Podobná společná odborná setkání tvoří nedílnou součást odborného života zejména v obou našich zemích.

text: **doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.**
foto: archiv FVHE

Konference Krmiva (Opatia)

Ve dnech 2. až 5. června se konala již tradiční konference Krmiva v Opatii v Chorvatsku. Konference se již po osmé zúčastnili také zástupci Veterinární a farmaceutické univerzity Brno s aktivním příspěvkem, a to prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc., prof. Ing. Eva Straková, Ph.D. a prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. Konference byla zaměřena na problematiku výživy zvířat, krmení, technologie a produkci krmiv. Letošní konference byla již 15. ročníkem a konala se s významným podílem české strany. Ministr zemědělství České republiky stejně jako ministr zemědělství Chorvatska zaslali konferenci pozdravný dopis. Konference byla v souladu s nadstandardními vztahy mezi VFU Brno a Veterinární fakultou v Záhřebu, zejména s děkanem fakulty prof. Dr. Velimirem Sušičem a prof. Dr. Vlastou Šerman, a prezidentem asociace krmivářů v Chorvatsku Ing. Slavko Luličem, organizována jako výraz významné Chorvatsko-české vědecké spolupráce v oblasti výživy zvířat, přesto že se jednalo o konferenci s výraznou mezinárodní účastí více než 20 států celé Evropy. Na organizačním zabezpečení konference se podílela také předsedkyně parlamentního výboru rozvoje a obnovy, a zároveň poslankyně za českou a slovenskou menšinu v Chorvatsku Mr. sc. Zdenka Čučnil a jménem velvyslanectví České republiky v Chorvatsku Ing. Tomáš Kuchta.

Slavnostní průběh konference byl zvýrazněn oceněním za rozvoj spolupráce a výsledky výzkumu v oblasti výživy zvířat, které bylo předáno vybraným institucím a osobnostem. Mezi vyznamenanými institucemi byla i Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, kde ocenění převzal rektor VFU Brno prof. Večerek, a mezi vyznamenanými osobnostmi, kterým bylo předáno ocenění, byl prof. MVDr. Ing. Pavel Suchý, CSc.

V průběhu konference byly v rámci oficiálního programu i v diskusích s účastníky vyměňovány poznatky a zkušenosti v oblasti výzkumu výživy zvířat a produkce krmiv. Byly uzavřeny přísliby další vědecké spolupráce s možností případných společných publikací. Zájem o poznatky prezentované z VFU Brno se projevil v žádosti o možnost publikovat příspěvky prof. Suchého, prof. Strakové, prof. Večerka, a také prof. Hery a Dr. Billové v odborných a vědeckých časopisech v Chorvatsku.

Slavnostní projev rektora VFU prof. Večerka při zahájení konference, prof. Straková v čestném předsednictvu (první zleva)

prof. Suchý a prof. Večerek s převzatým oceněním za dlouholetou česko-chorvatskou spolupráci

Konference byla zakončena příslibem konání dalšího již 16tého ročníku v červnu v roce 2009.

text: **prof. Ing. Eva Straková, Ph.D.**
foto: archiv redakce

Zemřel prof. MVDr. RNDr. Miroslav Dobeš, CSc.

Dne 28. 5. 2008 jsme se naposledy rozloučili s významnou osobností Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, profesorem, doktorem veterinární medicíny a přírodních věd Miroslavem Dobešem, kandidátem věd, který zemřel 25. 5. 2008 ve věku nedožitých 90 let.

Profesor Dobeš se narodil v roce 1918 v Brně. Po absolvování reálného gymnázia v Králově Poli se v roce 1939 zapsal na Vysokou školu zvěrolékařskou v Brně, dokončil ji však, v důsledku uzavření českých vysokých škol během fašistické okupace, až v roce 1948. V roce 1952 absolvoval také přírodovědeckou fakultu v Brně, a to obor chemie a biologie. Již v roce 1947 nastoupil jako asistent do Ústavu hygieny a technologie potravin Vysoké školy zvěrolékařské v Brně. Byl jedním z mála pracovníků, kteří měli možnost pracovat pod vedením doc. Jana Hökla a bezprostředně poznat jeho koncepci rozvoje oboru hygiena potravin. Po úmrtí doc. Hökla převzal v roce 1951 vedení celého ústavu a významně přispěl k dalšímu rozvoji oboru veterinární hygiena v duchu představ doc. Hökla, a to jak v oblasti výzkumného zaměření, tak i při prohloubení a zdokonalování výuky. Ústav vedl do roku 1960 a potom v letech 1967 až 1985, kdy zastupoval prof. Matyáše.

Profesor Dobeš položil vědecký základ pro specializaci „Sledování a distribuce cizorodých látek anorganického a organického původu do tkání hospodářských zvířat“. V Ústavu hygieny a technologie potravin byly vypracovány metody pro stanovení a identifikaci některých cizorodých látek v potravinách živočišného původu a v krmivech. Prioritní byly rovněž jeho poznatky o karcinogenitě uzených masných výrobků. Mimo to se věnoval také problematice biologických původců onemocnění z potravin a možnostem jejich prevence a revitalizace. Odbornou činnost pana profesora Dobeše dokumentuje řada knih, učebních pomůcek a publikované experimentální práce. Jako školitel řady diplomantů a aspirantů vychoval profesor Dobeš generace odborníků, a to jak pro obor veterinární medicína, tak i pro obor hygiena potravin. Výzkumu o mase věnoval trvalou pozornost i jako konzultant a oponent výzkumných úkolů. Profesor Dobeš během své dlouholeté pedagogické činnosti vštěpoval mnoha generacím studentů, že cílem veterinární péče je zabezpečit zdravotní nezávadnost a biologickou hodnotu potravin a surovin živočišného původu a chránit tak zdraví lidí. Studenti ho znali jako přísného, ale objektivního, examinatora, který nevyžadoval pouze znalosti, ale také logické myšlení a věcnou odbornou argumentaci ke zdůvodnění názoru. Se jménem profesora Dobeše je spojeno vědomí o vysoké odborné úrovni veterinární hygieny u nás. Byl spoluzakladatelem Světové asociace veterinárních hygieniků a dlouhá léta v této organizaci také aktivně působil. Řadu let byl předsedou Společnosti veterinárních lékařů, kterou pomáhal v roce 1968 zakládat. Profesor Dobeš se zasloužil o zřízení studijního oboru Veterinární lékařství – Hygiena potravin na Vysoké škole veterinární v Brně i na Vysoké škole veterinární v Košicích. Tento studijní obor se stal základem dnešní Fakulty veterinární hygieny a ekologie na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno. Jméno profesora Dobeše bylo po řadu let spojeno s pořádáním konference o hygieně a technologii potravin s mezinárodní účastí – Lenfeldovy a Höklovy dny. I po svém odchodu na zasloužený odpočinek v roce 1985 zůstal profesor Do-

beš v kontaktu se svým oborem a se svými spolupracovníky. Kdo měl možnost jej poznat blíže, setkal se s člověkem šlechetným a kultivovaným, hluboce vzdělaným, skromným a pracovitým, společenským a s vysokou úrovní profesionální etiky.

S poděkováním za všechno, co ve svém životě vykonal pro rozvoj brněnské univerzity, pro rozvoj české veterinární hygieny a s poděkováním za to, kým byl pro své kolegy veterinární lékaře i své spolupracovníky se za vedení Veterinární a farmaceutické univerzity a celé veterinární akademické obce s panem profesorem Dobešem rozloučila proděkanka Fakulty veterinární hygieny a ekologie VFU Brno doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D. a jeden z jeho žáků, doc. MVDr. Vladimír Pažout, CSc. Smutečního obřadu se zúčastnili také zástupci z Univerzity veterinárskeho lékařstva v Košicích.

doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D.

Zemřel prof. MVDr. Jaroslav Kurs, DrSc.

26. února 2008 zemřel prof. MVDr. Jaroslav Kurs, DrSc., významný představitel veterinární vědy, emeritní profesor Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, vzácný člověk, přítel a kolega, dlouholetý člen vědeckých rad Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně, České zemědělské univerzity v Praze a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Prof. MVDr. Jaroslav Kurs, DrSc., se narodil 22. dubna 1931 do selské rodiny v šumavské obci Onšovice v okrese Prachatice. V roce 1951 maturoval na Střední zemědělské škole v Klatovech a v roce 1956 promoval na Veterinární fakultě tehdy Vysoké školy zemědělské v Brně. Po studiích pracoval jako obvodní veterinární lékař ve středisku v Českých Budějovicích, od roku 1960 v českobudějovické krajské veterinární nemocnici nejprve jako vedoucí interního oddělení, později jako vedoucí nemocnice.

Své pedagogické působení na zemědělské fakultě (tehdy ještě PEF VŠZ v Praze) zahájil prof. Kurs již v roce 1961 jako externí vyučující anatomie, fyziologie a prevence chorob hospodářských zvířat. Jeho přednášky a cvičení byly pro studenty natolik přitažlivé, že si vyžádali zařazení rozšiřujícího předmětu veterinářství. Od roku 1973 se stává garantem předmětu zoohygiena a prevence chorob hospodářských zvířat a v roce 1985 gestorem veterinárních programů v postgraduálním studiu. Profesor Kurs byl v průběhu svého aktivního působení na zemědělské fakultě členem komisí pro státní závěrečné zkoušky, předsedou nebo členem habilitačních a jmenovacích komisí. Byl rovněž předsedou oborové rady pro DSP v oboru zoohygiena a prevence chorob hospodářských zvířat. Zásadním způsobem přispěl k rozvoji zemědělské fakulty a k výchově a odborné přípravě zemědělských inženýrů.

Své pedagogické působení na zemědělské fakultě (tehdy ještě PEF VŠZ v Praze) zahájil prof. Kurs již v roce 1961 jako externí vyučující anatomie, fyziologie a prevence chorob hospodářských zvířat. Jeho přednášky a cvičení byly pro studenty natolik přitažlivé, že si vyžádali zařazení rozšiřujícího předmětu veterinářství. Od roku 1973 se stává garantem předmětu zoohygiena a prevence chorob hospodářských zvířat a v roce 1985 gestorem veterinárních programů v postgraduálním studiu. Profesor Kurs byl v průběhu svého aktivního působení na zemědělské fakultě členem komisí pro státní závěrečné zkoušky, předsedou nebo členem habilitačních a jmenovacích komisí. Byl rovněž předsedou oborové rady pro DSP v oboru zoohygiena a prevence chorob hospodářských zvířat. Zásadním způsobem přispěl k rozvoji zemědělské fakulty a k výchově a odborné přípravě zemědělských inženýrů.

Prof. MVDr. Jaroslav Kurs, DrSc. se významně podílel na utváření vědeckého, odborného a pedagogického profilu zemědělské fakulty nejen jako vedoucí katedry anatomie a fyziologie hospodářských zvířat, ale i jako její první polistopadový děkan (1990) a později jako proděkan pro zahraniční styky (1991 až 1995). Již v době, kdy stál v čele zemědělské fakulty, pomáhal vytvářet základní předpoklady pro ustavení Jihočeské univerzity.

Významnou měrou přispěl k rozvoji spolupráce zemědělské fakulty v Českých Budějovicích s domácími i zahraničními vědeckými pracovišti, odbornými a společenskými institu-

cemi a zemědělskou praxí. Jeho těsná spolupráce a přátelské vztahy s významnými odborníky z VFU v Brně, ČZU v Praze, MZLU v Brně a Výzkumného ústavu veterinárního lékařství v Brně přispěly k formování a řešení celé řady společných výzkumných i pedagogických projektů.

Vědecko-výzkumná činnost prof. MVDr. Jaroslava Kursy, DrSc. se od jeho nástupu na zemědělskou fakultu zaměřila na studium především produkčních chorob. prof. Kursovi přísluší prioritou v odhalení selenového deficitu při vzniku nutriční svalové myopatie u skotu v České republice. Významně přispěl i k řešení zátěžových myopatií u prasat. V posledních letech se zaměřil na problematiku karence jódu u zvířat, včetně jejího vztahu k lidské výživě.

Svůj vztah ke zvěrolékařství, ke své celoživotní profesi, vyjádřil prof. Kurso nejlépe v rozhovoru pro časopis Zemědělec v odpovědi na dotaz redaktora Fuky, co ho nejvíce ovlivnilo při rozhodování studovat veterinární medicínu: „...jako ve všem, rovněž i při sedlačině, se ne vždy a za všech okolností ve stájkách dařilo se štěstím. A tak vznikaly situace, kdy musel pomoci zvěrolékař. Nemoci chovaných zvířat, tvořících základ obživy rodiny a existence hospodářství, přicházely i při nejlepší péči. Pak k nám přijížděl doktor Vacek z Volyně, později doktor Černý ze Čkyně. Jejich kvalifikované zásahy a konzultace, představující pomoc a spoluúčast na úspěchu chovu a také doslova přátelské vztahy s hospodáři, vzbuzující vážnost a úctu v širokém okolí, mě zřejmě oslovily nejpřesvědčivěji...“

doc. Ing. Jan Trávníček, CSc.

Jihočeská univerzita České Budějovice

Výročí úmrtí prof. MVDr. Jana Šimůnka, DrSc.

Před rokem jsme se rozloučili s prof. MVDr. Janem Šimůnkem, DrSc., který zemřel ve věku 83 let dne 16. 7. 2007.

Profesor Šimůnek se narodil 27. ledna 1924 v Ústí nad Labem. Po záboru pohraničí se přestěhoval do Prahy, kde maturoval na reálném gymnáziu. Jako účastník protifašistického odboje od roku 1944, se za Pražského povstání zapojil do bojů s 3. rotou vojenského oddílu, za což byl vyznamenán československou vojenskou medailí „Za chrabrost“. Krátce potom se stal studentem Vysoké školy veterinární v Brně, kde promoval v roce 1950. Během studia pracoval na chirurgické klinice prof. Krále a v roce 1949 nastoupil jako asistent na farmakologický ústav, kde působil dalších 40 let. Po odchodu svého učitele prof. Lebdušky, byl v roce 1961 pověřen vedením katedry farmakologie a v jejím čele stál až do roku 1986. Mezi tím v roce 1965 habilitoval, v roce 1972 byl jmenován mimořádným a v roce 1978 řádným profesorem. Doktorát věd získal v r. 1976 po obhajobě disertace s názvem „Problematika dosologie léčiv v souvislosti s ontogenetickými změnami u zvířat“.

Profesor Šimůnek, kterého jsme znali dlouhá léta jako představitel veterinární farmakologie, patřil mezi výrazné učitelské osobnosti naší alma mater. Od počátku své pedagogické dráhy usiloval o modernizaci výuky farmakologie zejména v praxi, kde zavedl společně se svými spolupracovníky experimenty, které byly pro posluchače vstupem do opravdové farmakologie. Kromě toho pravidelně obnovoval a rozšiřoval učební texty, které sice podle posluchačů připomínaly telefonní seznam, ve skutečnosti byly, jak říkal profesor Šimůnek,

nejstručnějším vyjádřením základních informací pro studenty veterinární medicíny. Na katedře farmakologie působila za jeho vedení dlouhá řada demonstrátorů, pomocných vědeckých sil a diplomantů, kteří se podíleli na kladně hodnocené studentské vědecké činnosti, ale i disertacích a vědeckých publikacích. Pan profesor byl školitelem celkem 18 našich a zahraničních studentů, kteří obhájili kandidátskou práci v oboru veterinární farmakologie. Jeho vědecko-výzkumná činnost byla rovněž velmi bohatá, vezmeme-li v úvahu počty publikovaných experimentálních prací a jejich mezinárodní ohlasy.

Velmi charakteristické pro jeho osobnost bylo, že učitelem tělem i duší zůstal i po ukončení své profesní kariéry na alma mater. Přemýšlel, jak předávat nové poznatky z farmakologie další generaci studentů veterinární medicíny, kteří jsou v kurzech farmakologie, ale i klinické mikrobiologie, a také širokému okruhu praktických veterinárních lékařů. S panem profesorem jsme proto spolupracovali velmi úzce od r. 1995, kdy jsme se zaměřili na problematiku racionálního využití antibakteriálních látek v léčbě infekcí zvířat. Pan profesor přicházel každé pondělí a pravidelná byla i jeho otázka: „Děláte něco?“ Ptal se tak proto, že jeho respekt k práci byl mnohem větší než u mnohých z nás, stejně tak odpovědnost, disciplína a schopnost předvídat další vývoj v oboru. Přicházel se svými splněnými úkoly a přinášel nové informace z veterinární farmakologie, ale i rady a povzbuzení do další společné práce, především však dobrou náladu. Radoval se z dosažených cílů práce a navrhoval další. V rámci naší spolupráce jsme vydali dvě monografie (1998, 2007), skripta z klinické mikrobiologie (2003, 2006) a do tisku jsme připravili rukopis věnovaný volbám antibiotik ve veterinární medicíně, jehož vydání se pan profesor již nedočkal. Kromě toho se pan profesor aktivně účastnil seminářů s antibiotickou tematikou, na které se vždy pečlivě připravil. Jeho čas v důchodu dále naplňovala úzká spolupráce s prof. MVDr. A. Herou, CSc., a dalšími kolegy z Ústavu pro kontrolu veterinárních léčiv a biopreparátů. Mohl tak nepřetržitě sledovat nejenom velký záber změn v oboru, včetně jejich prosazování v praxi, ale i činnost svých žáků a jejich následovníků. Těšilo jej, že i jeho žáci dokázali vychovat a připravit své následovníky, tak jako jeho připravil prof. Lebduška.

Pana profesora jsme obdivovali zvláště v posledních měsících jeho života, kdy přes obtíže spojené se zhoršováním zdravotního stavu dokázal soustředěně pracovat na neodkladných úkolech bez ohledu na čas. Jeho vnitřní síla byla mimořádná, stejně tak jako náročnost k sobě samému. Přitom nedával najevo žádným způsobem své obavy z těžkého údělu, který mu připravila choroba s nepříznivou prognózou a jen omezenými možnostmi léčby. Nevzdával se těžké nemoci a bojoval s ní každý den o život. Nezapomenutelný a neopakovatelný byl jeho humor, který dokázal pěstovat i ve dnech, kdy už nám nebylo do smíchu.

S odstupem času si ještě více uvědomujeme nenahraditelnou ztrátu, kterou jsme odchodem profesora Šimůnka utrpěli. Byl pro nás laskavým profesorem, který však trval na plnění cílů vytčených společně ve prospěch naší veterinární medicíny. Chtěli bychom proto vyjádřit naše poděkování za vše, co pro nás a náš obor během svého života vykonal, ale i za jeho lidskost, skromnost a neutuchající elán, který byl velmi nakažlivý. Jsme přesvědčeni, že výsledky jeho práce budou dlouho svědčit o člověku, který věnoval celý svůj život rozvoji veterinární farmakologie na naší alma mater a v České republice.

prof. MVDr. Jiří Smola, CSc.

Insignie univerzity

Univerzitní insignie mají původ ve středověku a užívají se při akademických slavnostech (inauguracích, imatrikulacích, promócích aj.). Jejich význam se přesunul od středověkého významu představujícího pravomoc instituce a hodnostáře, který byl oprávněn je používat, k dnešní víceméně symbolické funkci. Akademickými insigniemi univerzity jsou žezlo, talár a řetěz.

Řetěz rektora s medailí zavěšenou na tomto řetězu vyjadřuje pravomoc rektorské funkce. Byl pořízen z prostředků získaných rozsáhlou sbírkou mezi veterinárními lékaři. Popud k této sbírce dali brněnští veterinární lékaři Dr. Karel Piha a Dr. Josef Životský v roce 1931. V roce 1932 odevzdalo 285 veterinárních lékařů a 16 veterinárních korporací na pořízení rektorského řetězu částku 44 320 Kč. Zhotovení řetězu bylo v konkursním řízení zadáno brněnskému pasíři Metodějovi Uhlovi. Rektorský řetěz se skládá z podélně obdélníkových článků s motivy lipových listů a mezi jednotlivé články jsou napříč vsunuty menší obdélníky posázené pravými českými granáty. Řetěz je ukončen medailonem s vytepaným státním znakem a nápisem Vysoká škola zvěrolékařská v Brně. Na rubu medaile je vyryto Dedicaverunt Medici Veterinarii 1933. Rektorský řetěz je zhotoven z osmnáctikarátového zlata, zlato váží 773,5 gramu. Je jedinečností Vysoké školy zvěrolékařské (veterinární), že jí vrcholnou insignii pořídili její bývalí studenti. Řetěz byl poprvé slavnostně zavěšen kolem krku rektorovi prof. Královi dne 9. září 1933. Při této příležitosti prohlásil Dr. Piha, že dar celé-

ho zvěrolékařského stavu zdůrazňuje vůli udržet samostatnost naší Almae matris. Po druhé světové válce byla pořízena přesná kopie tohoto řetězu v silně pozlaceném tombaku. V roce 1978 u příležitosti 60. výročí založení VŠV bylo zadáno zhotovení 4 prorektorských řetězů. Návrhy zhotovil akademický sochař Petr Formánek z Prahy, který při návrhu vycházel z toho, aby prorektorské řetězy byly variantou rektorského řetězu. Každý řetěz má 8 obdélníkových článků s motivy lipových listů. Mezi jednotlivé články jsou vsunuty kruhové spojky, zdobené modrými kameny. Červený kámen v poslední kruhové spojce je ještědský jaspis. Řetězy jsou ukončeny sponou, na níž je státní znak a pod ní je medailon, na němž je vyobrazen had s Aeskulapovou holí a nápisem: Vysoká škola veterinární v Brně. Kolem nápisu je kruh z lipových listů, prorektorské řetězy jsou ze silně pozlaceného tombaku. Řetězy zhotovila ve svých dílnách Střední uměleckoprůmyslová škola v Trutnově (J. Chval).

Žezlo rektora (*sceptrum rectoris*) je vyjádřením pravomoci funkce akademických hodnostářů. Je nesen v čele průvodu akademických hodnostářů pedelem univerzity. První žezlo bylo pořízeno v roce 1947 a zhotovil je mechanik školy František Lněnička. Jeho žerď byla dlouhá 74 cm, po níž se vinul had až nad zakončení žezla v podobě liliového květu. Žezlo bylo používáno do roku 1978. Současné rektorské žezlo bylo zhotoveno v roce 1978 podle návrhu akademického sochaře Petra Formánka. Žerď je dlouhá 85 cm, zdobená modrými kameny (lapis lazuli), červenými kameny (almadin mix) a na

spodní části je ještědský jaspis. Žerd' je zakončena plastikou českého lva. Žezlo zhotovila ve svých dílnách Střední umělec-koprůmyslová škola v Trutnově (J. Chval).

Talár rektora je slavnostním oděvem rektora. Talár byl soukenný, barevně i tvarem střídmý, v barvě červené. Byl pořízen v roce 1934, a to z peněz sbírky na rektorský řetěz, protože bylo složeno více peněz, než rektorský řetěz stál. Byl poprvé použit při promocích dne 9. června 1934. Talár však byl v době války ztracen. Byl proto nahrazen talárem pořízeným v roce 1947 v červené barvě s hermelínem. Od druhé poloviny 70. let byl rektorem používán talár, jenž byl v barvě tmavě červené a opatřen pelerínou z bílé kožešiny, která byla součástí rektorského slavnostního šatu. Další talár rektora byl pořízen ve

druhé polovině 80. let 20. století, měl barvu kardinálské červeně, a byl lemován kožešinou po obvodu výstřihu až dolů, dále byla kožešina našita po obvodu rukávů a lem byl z vínově červeného sametu, rektorský baret byl ve stejné barvě a byl lemován červeným sametem. Další taláry byly pořizovány po roce 1990 pro nového rektora, a to v obdobném provedení jako talár z osmdesátých let, a poprvé byly zpravidla použity při inauguraci nového rektora. Současný talár rektora byl pořízen v roce 2006.

 text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.,**
Mgr. Eva Zatloukalová, MVDr. Pavel Brauner
foto: J. Šolc

Areál univerzity

Areál Veterinární a farmaceutické univerzity Brno je lokalizován v městě Brně, v městské části Brno-Královo Pole. VFU Brno je soustředěna do uzavřeného areálu tvořícího kampus univerzity.

Při založení Vysoké školy zvěrolékařské nebylo hned v Brně rozhodnuto o jejím konkrétním umístění. Potřeby nové vysoké školy z pohledu budov a stájí pro zvířata, nezbytných pro zvěrolékařské vzdělávání, byly komplikujícím faktorem. Byly hledány proto odpovídající prostory. Nakonec byla vysoká škola lokalizována do Králova Pole, které bylo tehdy ještě samostatným městem a nebylo připojeno k Brnu.

Vysoká škola zvěrolékařská byla umístěna do prostor jezdeckých kasáren a zemské vychovatelny při jižním okraji Králova Pole. Severozápadně tvořila hranici dnešní Pešinova ulice, na jihozápadní straně ulice Chodská, na jihovýchodě směrem do města ulice Střelecká a oblouk ulice Kartouzské, a severovýchodní hranici tvořila hlavní ulice Králova Pole, ulice Palackého, dříve Pražská. Tam byl také hlavní vchod do školy. K pozemkům kasáren a zemské vychovatelny byl dokoupen ještě sousední pozemek (na němž byla později uskutečněna výstavba anatomického a patologického ústavu).

Areál vysoké školy se rozkládal na ploše 13 hektarů. V jižní části areálu byly jezdecké kasárny postavené v 80. letech 19. století. Většinou to byly nízké budovy stájí pro ubytování mužstva armády, dominantou byly dvě velké jízdní. Čtyři kasárenské budovy byly jednopatrové a tři dvoupatrové. V severní části areálu při dnešní Palackého ulici byla zemská vychovatelna (polepšovna) s dvoupatrovou hlavní budovou (dnešní Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat, Ústav Veřejného veterinárního lékařství a toxikologie a Ústav parazitologie) a menší jednopatrovou budovou dílen ve dvoře (dnešní Ústav biochemie, chemie a biofyziky).

Areál vysoké školy se postupně měnil a přizpůsoboval potřebám výuky veterinárního lékařství, později také veterinární hygieny a ekologie a od roku 1991 také potřebám farmacie. K nejvýznamnějším stavebním změnám od doby získání areálu patří výstavba budovy, v níž je dnes umístěn Ústav anatomie, histologie a embryologie a Ústav fyziologie (budova č. 34), výstavba budovy, v níž je dnes umístěn Ústav patologické morfologie, Ústav mikrobiologie a imunologie a Ústav infekčních

 Budova č. 11 – Ústav epizootologie a infekčních chorob

chorob a epizootologie (budova č. 33), a dále výstavba budovy, v níž je dnes umístěna aula, z let 1927–1933. Na tento stavební rozvoj navázala výstavba Chirurgicko-ortopedického pavilonu v roce 1980 a následně výrazné velké stavební akce, a to Pavilon farmacie (1996), Pavilon Klinik velkých zvířat (1999), Pavilon klinik malých zvířat (2003) a Pavilon hygieny (2006 – FVHE).

Areál univerzity tvoří v současné době zázemí pro univerzitu a tři její fakulty. Přesto, že vyžaduje další zásadní rekonstrukce, lze jej považovat za jeden z velmi působivých univerzitních kampusů, v nichž je umístěno veterinární a farmaceutické univerzitní vzdělávání v Evropě.

 text: **prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc.,**
s využitím zdroje: NOVOTNÝ, E., BÖHM, R., *50 let Vysokého veterinárního učení v Brně*, 1. vyd., Brno: Veterinární fakulta a Sdružení rodičů a přátel VF, 1968, 424 s.
foto: autor, archiv redakce

<p>1 Rektorát
Děkanát a studijní oddělení FVL
Děkanát a studijní oddělení FVHE
Děkanát a studijní oddělení FaF
Institut celoživotního vzdělávání a informatiky
Institut ekologie zvěře
Podatelna</p> <p>1a Aula</p> <p>2,3,4 Klinika chorob prasat</p> <p>5 Ústav aplikované farmacie
Hospodářská správa</p> <p>6 Institut celoživotního vzdělávání a informatiky (učebna)
Posluchárna 9</p> <p>7 Klinika chorob koní
Klinika chorob přežvýkavců
Posluchárna 2</p> <p>+ Ambulance a pohotovost pro velká zvířata</p> <p>10 Ústav tělesné výchovy a sportu (tělocvična, kurty)</p> <p>12 Ústav hygieny a technologie mléka
Posluchárna 5</p> <p>13 Ústav hygieny a technologie masa</p> <p>14 Ústav genetiky</p> <p>15 Ústav výživy, zootechniky a zoohygieny
Ústav vegetabilních potravin a rostlinné produkce</p> <p>16 Ústav cizích jazyků a dějin veterinárního lékařství</p> <p>18 Ústav technologie léků</p> <p>22 Ústav farmakologie
Komora veterinárních lékařů</p> <p>23 Občerstvení</p> <p>24 Studijní a informační středisko
Univerzitní knihovna</p> | <p>Rector's Office
Dean's Office & Student Administration Office of FVM
Dean's Office & Student Administration Office of FVHE
Dean's Office & Student Administration Office of FP
Institute of Lifelong Learning & Informatics (Office)
Institute of Wildlife Ecology
Mail Room
University Hall
Swine Clinic
Department of Applied Pharmacy
Estate Management & Building Service
Estate of Lifelong Learning & Informatics (Classroom)
Auditorium 9
Equine Clinic
Ruminant Clinic
Auditorium 2
Large Animal Emergency
Department of Sports & Physical Education (gym, tennis courts)
Department of Milk Hygiene & Technology
Auditorium 5
Department of Meat Hygiene & Technology
Department of Animal Genetics
Department of Nutrition, Livestock Breeding & Animal Hygiene
Department of Vegetable Foodstuff & Plant Production
Department of Foreign Languages & History of Veterinary Medicine
Department of Drug Technology
Department of Pharmacology
Chamber of Veterinary Surgeons
Refreshments
University Library</p> | <p>25 Ústav veterinární ekologie a ochrany životního prostředí (choroby ryb, včel a zvěře)</p> <p>30 Centrum informačních technologií</p> <p>31 Ústav biochemie, chemie a biofyziky
Posluchárna 7</p> <p>32 Ústav veřejného veterinárního lékařství a toxikologie
Ústav biologie a chorob volně žijících zvířat
Posluchárna 6
Ústav parazitologie
Studijní a informační středisko
Ediční středisko</p> <p>33 Ústav patologické morfologie
Ústav infekčních chorob a epizootologie
Ústav mikrobiologie a imunologie
Posluchárna 4
+ Patologie</p> <p>34 Ústav anatomie, histologie a embryologie
Ústav fyziologie
Posluchárna 3
Porážka jatečných zvířat</p> <p>43 Klinika chorob psů a koček
Klinika chorob ptáků, plazů a drobných savců
Centrální klinická laboratoř
Posluchárna 1
+ Ambulance a pohotovost pro malá zvířata
+ Lékárna
+ Zdravotní středisko</p> <p>44 Ústav humánní farmakologie a toxikologie
Ústav přírodních léčiv
Ústav chemických léčiv
Posluchárna 8</p> <p>50 Státní zdravotní ústav</p> | <p>Department of Veterinary Ecology & Environment Protection (Fish, Apian and Game Diseases)
Centre of Informatic Technologies
Department of Biochemistry, Chemistry & Biophysics
Auditorium 7
Department of Veterinary Public Health & Toxicology
Department of Biology & Wildlife Diseases
Auditorium 6
Department of Parasitology
Publishing Centre</p> <p>Department of Pathological Morphology
Department of Infectious Diseases & Veterinary Epidemiology
Department of Microbiology & Immunology
Auditorium 4
Pathology
Department of Anatomy, Histology & Embryology
Department of Physiology
Auditorium 3
Fatstock Abattoir
Dog & Cat Clinic
Avian & Exotic Animal Clinic
Central Clinical Laboratory
Auditorium 1
Small Animal Emergency
Pharmacy
Health Centre
Department of Human Pharmacology & Toxicology
Department of Natural Drugs
Department of Chemical Drugs
Auditorium 8
National Institute of Public Health</p> |
|---|--|--|---|

Katalpa trubačovitá (*Catalpa bignonioides*)

VITA UNIVERSITATIS

Časopis Veterinární a farmaceutické univerzity Brno

ISSN 1803-3830

